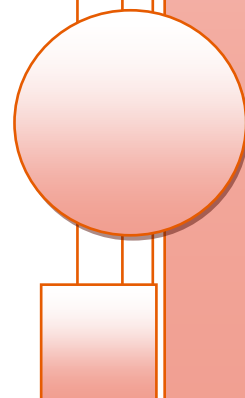

ЗВІТ ПРО РЕЗУЛЬТАТИ ПРОВЕДЕННЯ ЗАХОДІВ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ І ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ У 2011 РОЦІ

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
квітень 2012 рік

ЗВІТ ПРО РЕЗУЛЬТАТИ ПРОВЕДЕННЯ ЗАХОДІВ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ І ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ У 2011 РОЦІ

З 01 липня 2011 року набрали чинності нові антикорупційні Закони України «Про засади запобігання і протидії корупції» та «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення», прийняті Верховною Радою України 07 квітня 2011 року. Вказаними законами визначено нові засади запобігання і протидії корупції, а також забезпечено приведення законодавства про кримінальну та адміністративну відповідальність за корупційні правопорушення у відповідність до міжнародно-правових актів.

Відповідно до статті 19 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» спеціально уповноважений орган з питань антикорупційної політики, яким тимчасово визначено Міністерство юстиції згідно з Указом Президента України від 5 жовтня 2011 року № 964, щороку готує та оприлюднює звіт про результати проведення заходів щодо запобігання і протидії корупції.

У зв'язку з цим Міністерством юстиції України на підставі інформації, що надійшла від міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих держадміністрацій та спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції, підготовлено Звіт про результати проведення заходів щодо запобігання і протидії корупції, у якому відображені такі відомості:

- 1) статистичні дані про результати діяльності спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції;
- 2) узагальнені результати антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів;
- 3) інформація про результати виконання органами державної влади заходів щодо запобігання та протидії корупції, у тому числі в рамках міжнародного співробітництва;
- 4) результати соціологічних досліджень, що проводяться державними та недержавними науково-дослідними установами, з питань поширення корупції;
- 5) інформація про стан реалізації визначеної Президентом України антикорупційної стратегії.

1. Статистичні дані про результати діяльності спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції.

Відповідно до статті 5 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» спеціально уповноваженими суб'єктами у сфері протидії корупції є органи прокуратури, спеціальні підрозділи по боротьбі з організованою злочинністю Міністерства внутрішніх справ України, податкової міліції, по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю Служби безпеки України, Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, якщо інше не передбачено законом.

Спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції безпосередньо здійснюють у межах своєї компетенції заходи щодо виявлення, припинення та розслідування корупційних правопорушень.

Координацію діяльності правоохоронних органів з питань протидії корупції здійснюють у межах наданих повноважень, визначених законами, Генеральний прокурор України та підпорядковані йому прокурори.

З метою забезпечення реалізації вищевказаних положень Закону у Генеральній прокуратурі України 20 червня 2011 року проведено координаційну нараду керівників правоохоронних органів держави, рішенням якої визначено конкретні узгоджені заходи щодо боротьби з корупцією.

Крім того, з метою удосконалення прокурорського нагляду щодо протидії корупції видано відомчий наказ № 10гн від 21 червня 2011 року та проведено відповідні структурні зміни у Генеральній прокуратурі України, де створено Головне управління нагляду за додержанням законів спецпідрозділами та іншими органами, які ведуть боротьбу з організованою злочинністю і корупцією, у складі якого є управління нагляду за додержанням законів органами, які ведуть боротьбу з корупцією (відділи нагляду за виконанням законодавства у сфері запобігання та протидії корупції та нагляду за додержанням законів при провадженні досудового слідства у кримінальних справах про злочини, пов'язані з корупцією).

У структурі цього Головного управління також утворено відділ з розслідування кримінальних справ про злочини, пов'язані з корупцією.

Отже, за результатами проведеної організаційної роботи органами прокуратури в 2011 році до суду з обвинувальними висновками направлено 2046 кримінальних справ (+25% у порівнянні з минулим роком), з яких майже половина – за фактами хабарництва (+24% у

порівнянні з минулим роком). Слідчими органів прокуратури розслідувано та передано до суду майже всі справи (97%) про злочини з ознаками корупції. До кримінальної відповідальності притягнуто більше 2,3 тис. осіб.

З числа закінчених кримінальних справ, направлених до суду з обвинувальним висновком: 905 справ про одержання хабара (ст. 368 КК України), 639 справ щодо зловживання владою або службовим становищем (ст. 364 КК України), 248 справ про злочини щодо привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем (ч.ч. 2–5 ст. 191 КК України), 104 справи про перевищення влади або службових повноважень (ст. 365 КК України) тощо.

Порівняно з 2010 роком менше вчинено корупційних злочинів посадовцями районних державних адміністрацій (-28), однак майже на третину зросла кількість вчинених злочинів посадовцями облдержадміністрацій.

В цілому на 12,6% більше виявлено та притягнуто до відповідальності корупціонерів серед службових осіб органів місцевого самоврядування.

В той же час Генеральна прокуратура України протягом року переорієнтовувала зусилля правоохоронців на викриття корупційних злочинів серед посадовців вищих рангів.

Як наслідок, вдвічі зросла кількість притягнутих до кримінальної відповідальності посадовців 1-2 категорії (6 проти 3 у 2010 році) за вчинення корупційних злочинів.

Збільшилась кількість виявлених фактів вчинення злочинів правоохоронцями. Так, 2011 року до кримінальної відповідальності притягнуто працівників: міліції (385), податкової (118), митної (37) служб, прокуратури (20), СБУ (6), судової гілки влади (38), з них 34 – судді.

Категорії державних службовців, притягнутих до кримінальної відповідальності за вчинення корупційних злочинів органами прокуратури

№	Категорії службовців	2010	2011
1	державні службовці 1-2 категорії	3	6
2	народні депутати України	0	0
3	депутати обласної ради	3	2

	посадові особи:		
4	місцевого самоврядування	545	624
5	райдержадміністрації	116	92
6	облдержадміністрації	30	40
7	прокуратури	11	20
8	служби безпеки України	2	6
9	державної податкової служби	145	118
10	митної служби	34	37
11	органів внутрішніх справ	370	385

У кримінальних справах, які розслідували органи прокуратури упродовж 2011 року, сума збитків, заподіяних корупційними злочинами, становить майже 680 млн грн, з них державним інтересам – 518 млн грн, відшкодовано збитків на 222,5 млн грн (державним інтересам – 170,3 млн. грн). У ході слідства накладено арешт на майно обвинувачених на суму більш ніж на 304 млн грн, заявлено позовів на суму майже 383 млн грн.

Органами внутрішніх справ у 2011 році виявлено 16 тис. службових злочинів, у тому числі 2875 фактів хабарництва (з них на суму понад 10 тис грн – 375, понад 30 тис. грн – 190, понад 100 тис. грн – 126), учинених службовими особами органів влади та управління (702), працівниками контролюючих органів (874) і суддями (20).

До кримінальної відповідальності за вчинення цих злочинів притягується 8,3 тис. осіб, з них 1,7 тис. – за хабарництво на загальну суму понад 75,5 млн. грн. (середній розмір одержаного хабара становить 44,5 тис. грн).

Зокрема, за отримання хабарів у розмірі 10,5 млн затримано голову райдержадміністрації (Хмельницька область), 2,4 млн грн – начальника районного управління Держкомзему (Київська область), 1,6 млн грн – посадових осіб міськради (Автономна Республіка Крим), 1,5 млн грн начальника міжрайонної ДПП, 800 тис. грн – директора автомобільного ринку (Київська область), 480 тис. грн – заступника начальника райвідділу Держкомзему (Житомирська область), 280 тис. грн – голову райдержадміністрації та депутатів райради (Тернопільська область).

За вчинення службових злочинів до відповідальності також притягуються два колишні заступники міністра, керівники управління капітального будівництва облдержадміністрації (Запорізька, Черкаська області), управління регіонального розвитку архітектури та інфраструктури облдержадміністрації (Чернівецька область) та інші посадовці.

Крім того, у 2011 році до суду направлено кримінальні справи, порушені відносно 38 організованих груп з корумпованими зв'язками, з них 33 (або 86,8%) – за матеріалами спецпідрозділів по боротьбі з організованою злочинністю МВС, учасниками яких учинено 170 злочинів з ознаками корупції.

Зокрема, припинено діяльність 7 таких груп, учасники яких займалися розкраданням бюджетних коштів, у тому числі виділених за державною програмою для придбання обладнання з виготовлення протезно-ортопедичного взуття (Житомирська область), на реконструкцію житлово-комунального господарства (м. Севастополь), розміщення соціальної реклами (Запорізька область), виплату одноразової допомоги у зв'язку з народженням дитини (Миколаївська область) тощо.

У м. Севастополі викрито 6 учасників злочинної організації з корумпованими зв'язками в складі заступника начальника, головного інспектора служби роботи із замовниками ГУЖКТ міськдержадміністрації та директорів – суб'єктів господарювання, які здійснили розкрадання субвенцій державного бюджету в розмірі 3,9 млн грн, виділених на заходи з реконструкції ЖКГ.

За результатами боротьби з корупцією у судовій гілці влади припинено діяльність 3 організованих груп, члени яких за участю заступника голови суду займалися шахрайством у сфері приватизації нерухомого майна та земельних ділянок (Одеська область) та за участю третейських суддів здійснювали рейдерські захоплення підприємств (Запорізька область) і незаконне заволодіння об'єктами нерухомості (Луганська область).

На Одещині викрито 3 учасники організованої групи з корумпованими зв'язками в судовій гілці влади (заступник голови та секретар судового засідання райсуду), які шляхом підроблення процесуальних та правовстановлюючих документів заволоділи нежилою будівлею офісного центру та житловим будинком, із земельною ділянкою площею 0,144 га, на які накладено арешт.

Усього у сфері земельних відносин викрито 8 організованих груп, учасники яких з використанням корумпованих зв'язків у судових та правоохоронних органах, підрозділах Держкомзему, місцевих органах влади і серед приватних нотаріусів займалися шахрайським заволодінням (Волинська, Київська, Одеська, Черкаська області) та зловживанням (Автономна Республіка Крим) із земельними ділянками, відчуженням земель державної власності (Дніпропетровська область), а також хабарництвом при виділенні земельних ділянок у прибережній зоні (Запорізька область).

У Дніпропетровській області викрито 3 учасники злочинної групи з корумпованими зв'язками у складі службових осіб сільради та районного відділу Держкомзему, які незаконно відчужили земельні ділянки, що належать до Державного земельного фонду, загальною площею 2,7 га, які повернуто в державну власність.

Загалом установлено незаконні оборудки із земельними ресурсами площею 25,4 тис. га, сума матеріальних збитків склала 507,8 млн грн, з

яких відшкодовано 330,9 млн грн (або 65,2%), у тому числі накладено арешт на землю вартістю 137,9 млн грн. Із незаконного обігу вилучено земельні ділянки площею 4,8 млн га.

Задokumentовано діяльність організованих груп, члени яких за участю податківця займалися виготовленням та реалізацією фальсифікованої лікero-горілчаної продукції (Чернівецька область), а також у складі службових осіб Чорноморського біосферного заповідника здійснювали браконьєрський вилов водних живих ресурсів (Херсонська область).

Викрито 4 організовані групи, які з використанням корумпованих зв'язків у митних та прикордонних органах, виконавчій службі займалися незаконним переміщенням вантажів через державний кордон (Сумська область) і контрабандою наркотиків (Закарпатська, Чернігівська області), а також привласненням конфіскованих у дохід держави контрабандних товарів (Одеська область).

Зокрема, на Закарпатті у взаємодії з правоохоронними органами Угорщини задokumentовано 3 учасники злочинної групи з корумпованими зв'язками в поліцейській прикордонній службі цієї країни, які займалися контрабандним ввезенням та збутом на території України наркотиків.

Ужито також заходів, спрямованих на недопущення дискредитації зусиль органів державної влади та громадських організацій у сфері боротьби з корупцією.

На Кіровоградщині припинено діяльність 21 учасника злочинної організації, які під прикриттям громадської організації «Комітет по боротьбі з корупцією «Кобра» займалися шахрайським заволодінням матеріальними цінностями (паливно-мастильні та будівельні матеріали, зернові, продукти харчування, комп'ютерна та побутова техніка), що належали іншим підприємцям, вартістю 16,3 млн грн, які повністю відшкодовано.

За результатами боротьби з організованими формами хабарництва направлено до суду 9 кримінальних справ, порушених відносно організованих груп. Їх учасників викрито у вчиненні 47 злочинів, пов'язаних із хабарництвом під час розподілу земельних ділянок (Запорізька область), всиновлення дітей (Одеська область), за видачу висновків про визнання групи інвалідності (Львівська область) та оформлення кредитів (Тернопільська область), невжиття заходів реагування на виявлені порушення у сфері природоохоронної діяльності (м. Севастополь), екологічного законодавства (Харківська область) та захисту справ споживачів (Харківська область) тощо.

Слідчими органами Служби безпеки України у 2011 році винесено 49 постанов про притягнення до відповідальності за вчинення злочинів у

сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, 35 – про притягнення до відповідальності за вчинення злочинів, пов'язаних із зловживанням своїм службовим становищем.

У 2011 році органами прокуратури до суду скеровано 850 (55,5%) із 1534 протоколів про адміністративні корупційні правопорушення. За результатами їх розгляду до відповідальності притягнуто 599 (64 %) із 943 осіб, закрито 59 адмінпроваджень (9%), із них 47 (7%) – за відсутності події і складу правопорушення.

До адміністративної відповідальності за протоколами про корупційні правопорушення органів прокуратури притягнуто:

- 45 державних службовців, з них 3 – 3-4 категорії та 42 – 5-7 категорії, 15 працівників райдержадміністрацій та 4 – облдержадміністрацій;
- 2 депутати місцевих рад;
- 104 посадові особи органів місцевого самоврядування, з них 53 службовці 4 категорії та 51 – 5-7 категорій;
- 31 посадовець органів внутрішніх справ;
- 22 службові особи державної кримінально-виконавчої служби;
- 56 службових осіб Збройних Сил України;
- 3 службовці Державної прикордонної служби;
- 2 посадовці Державної податкової служби та по 1 представнику інших, утворених відповідно до законодавства військових формувань; судової гілки влади, Служби безпеки України, органів державної митної служби;
- 5 службових осіб органів та підрозділів цивільного захисту;
- 54 посадові та службові особи інших органів державної влади ;
- 17 осіб, що надають публічні послуги ;
- 39 посадових осіб юридичних осіб публічного права;
- 47 осіб, які виконують організаційно-розпорядчі чи адміністративно-господарські обов'язки в юридичних особах приватного права ;
- 124 посадові особи, фізичні особи за давання неправомірної вигоди.

Із 331,5 тис. грн заподіяних корупційними правопорушеннями збитків відшкодовано 147,1 тис. грн (44,3%).

Сума штрафів, накладених на корупціонерів, становить понад 1 млн грн, що втричі перевищує завдані ними збитки.

Через незавершеність законодавчого процесу забезпечення правоохоронної діяльності проблемною залишається реалізація вимог

статті 22 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» щодо звільнення з роботи осіб, які вчинили корупційне правопорушення. Зокрема, лише 216 (23%) осіб з 943 притягнутих до відповідальності звільнено із займаних посад.

Упродовж липня – грудня 2011 року органами внутрішніх справ до суду направлено 524 протоколи про вчинення адміністративних корупційних правопорушень, виявлених за матеріалами органів внутрішніх справ, у тому числі 293 протоколи складені спецпідрозділами БОЗ Міністерства.

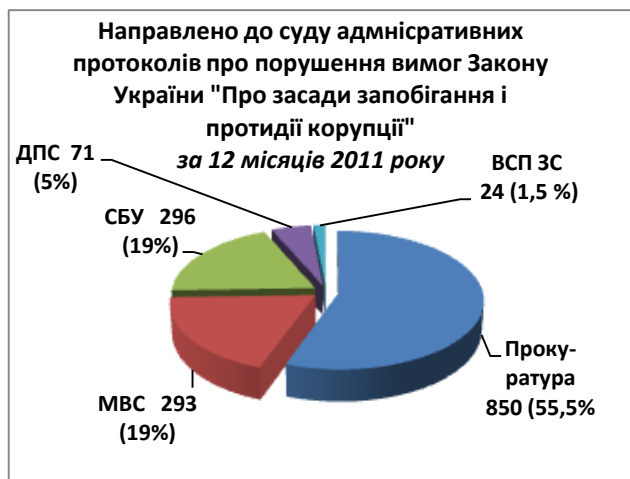
За результатами їх судового розгляду до відповідальності притягнуто 304 особи, яких визнано винними в порушенні обмежень щодо:

- використання службового становища (ст. 172² КУпАП - 159),
- сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності (ст. 172⁴ КУпАП - 32),
- установлених законом обмежень щодо одержання дарунка (пожертви) (ст. 172³ КУпАП - 4),
- вимог щодо повідомлення про конфлікт інтересів (ст. 172⁷ КУпАП - 17),
- невжиття заходів щодо протидії корупції (ст. 172⁹ КУпАП - 4).

Зокрема оштрафовано 3 місцевих депутатів, 26 державних службовців, 51 посадову особу органів місцевого самоврядування, 9 службових осіб інших органів державної влади, а також працівників податкової (2), державної кримінально-виконавчої (1) і митної (1) служб, органів цивільного захисту (6) та внутрішніх справ (20), військовослужбовців (10).

Загальна сума штрафів, накладених на корупціонерів, склала 346 тис. 433 грн.

Відповідно до статті 22 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» тільки за матеріалами спецпідрозділів БОЗ МВС України звільнено з роботи 30 осіб, яких визнано винними у вчиненні адміністративних корупційних правопорушень, у тому числі голову

райради (Черкаська область), начальника районного управління Держкомзему (Кіровоградська область), начальника відділу райдержадміністрації (Харківська область), заступника начальника міського управління МНС України (Донецька область), начальника районного управління ветеринарної медицини (Черкаська область), головного державного інспектора з охорони праці (Одеська область), головного інспектора митниці (Закарпатська область) тощо.

За липень – грудень 2011 року працівниками підрозділів Управління внутрішньої безпеки Державної податкової служби України за порушення вимог Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» складено та направлено до суду 71 адміністративний протокол, у тому числі 52 – стосовно працівників органів ДПС та 19 – відносно посадових осіб суб'єктів господарської діяльності.

Стосовно працівників органів ДПС керівної ланки складено 27 протоколів (або 52% кількості складених).

За протоколами, складеними підрозділами УВБ, судами прийнято 23 рішення про притягнення працівників органів ДПС до адміністративної відповідальності у вигляді штрафу. Звільнено з органів ДПС 21 особу.

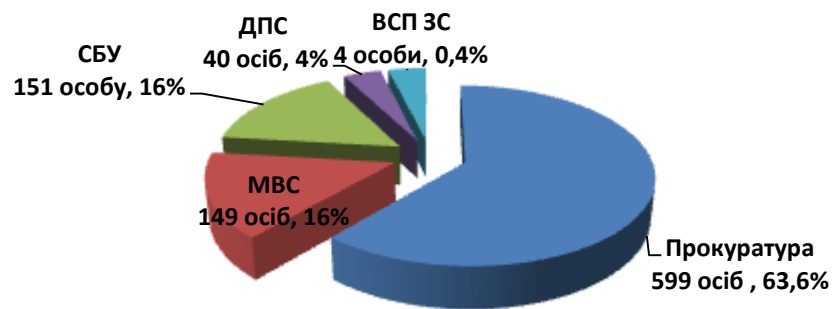
До адміністративної відповідальності притягнуто 11 працівників керівної ланки (або 47 % кількості притягнутих).

Окрім того, на підставі протоколів складених Службою безпеки України до адміністративної відповідальності за корупційні правопорушення притягнуто 151 особу, з них 36 – державні службовці та посадові особи місцевого самоврядування, 25 - особи рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ, державної кримінально-виконавчої служби, органів та підрозділів цивільного захисту, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, особи начальницького складу податкової міліції.

Особовим складом управління по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю Військової служби правопорядку у Збройних Силах України у 2011 проведено 533 перевірки за повідомленнями про корупційні та інші правопорушення та складено 25 протоколів про скоєння адміністративних корупційних правопорушень.

Статистичні данні надані спеціально уповноваженими суб'єктами у сфері протидії корупції містяться у додатках до цього Звіту.

**Притягнуто осіб до відповідальності за порушення вимог
Закону України "Про засади запобігання і протидії корупції"
за 12 місяців 2011 року за протоколами, складеними
правоохоронними органами**

2. Узагальнені результати антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів.

З метою виявлення у проектах нормативно-правових актів норм, що можуть сприяти вчиненню корупційних правопорушень, розроблення рекомендацій стосовно їх усунення Міністерство юстиції України відповідно до Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» проводить антикорупційну експертизу проектів нормативно-правових актів. Обов'язковій антикорупційній експертизі підлягають проекти законів України, актів Президента України, інших нормативно-правових актів, що розробляються Кабінетом Міністрів України, міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади.

Згідно з наказом Міністерства юстиції України від 20 травня 2010 року № 1085/5 «Питання проведення експертизи на наявність корупціогенних норм» антикорупційна експертиза проектів нормативно-правових актів є невід'ємною частиною правової експертизи і відображається окремим пунктом у висновку Міністерства юстиції за результатами опрацювання відповідного проекту акта.

Наказом Міністерства юстиції від 23 червня 2010 року № 1380/5 затверджено Методологію проведення антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів.

За підсумками 2011 року під час проведення експертизи проектів нормативно-правових актів на наявність корупціогенних норм Міністерство юстиції виявляє корупціогенні фактори у кожному зьомому акті. Минулого року на правову експертизу в Міністерство юстиції надійшло 1575 проектів нормативно-правових актів. У 216 з них були виявлені норми, які містили корупційні ризики.

Більшість таких норм були виявлені у проектах актів у сфері земельного, цивільного та фінансового законодавства. При цьому менше таких норм виявили у проектах законів, а найбільше – у проектах підзаконних нормативно-правових актів.

Під час антикорупційної експертизи у проектах нормативно-правових актів найбільше було виявлено недоліків техніко-юридичного характеру, які також сприяють вчиненню корупційних правопорушень.

Досить часто проекти містять такий корупціогенний фактор, як неналежне визначення функцій, прав, обов'язків органів державної влади та місцевого самоврядування (дискреція), наслідком чого може бути невинуватене встановлення чи надмірне розширення дискреційних повноважень, створення умов для виникнення конфлікту інтересів та можливостей для зловживання наданими їм повноваженнями.

На другому місці за кількістю виявлених корупціогенних факторів є відсутність у проектах нормативно-правових актів, якими регулюється реалізація суб'єктивних прав та виконання юридичних обов'язків фізичними та юридичними особами, адміністративних процедур або наявність у проекті нормативно-правового акта нечіткостей встановленої адміністративної процедури, що здатні створити умови для здійснення корупційних дій або виникнення корупційних відносин.

Водночас у рамках українсько-канадського проекту «Боротьба з корупцією в Україні», який реалізується Міністерством юстиції Канади спільно з Міністерством юстиції України за участю Харківського інституту прикладних гуманітарних досліджень, з метою виявлення та усунення системних недоліків під час проведення такої експертизи та розроблення проектів нормативно-правових актів було здійснено аналіз практики проведення антикорупційної експертизи, та підготовлено пропозиції щодо удосконалення Методології проведення антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів.

В той же час Міністерство юстиції тісно співпрацює з представниками громадянського суспільства. З огляду на те, що фізичні особи, об'єднання громадян, юридичні особи згідно із Законом України «Про засади запобігання і протидії корупції» можуть за власною ініціативою проводити громадську антикорупційну експертизу проектів нормативно-правових актів у березні 2011 року проведено навчально-практичний семінар «Антикорупційна експертиза законодавства як превентивний інструмент протидії корупції. Роль громадських організацій у процесі оцінки корупційних ризиків».

Крім того, протягом 2011 року у рамках проведення семінарів з питань налагодження взаємодії громадських рад при районних державних адміністраціях, організованих Секретаріатом Кабінету Міністрів України спільно з Програмою сприяння Парламенту II у партнерстві з Національною академією державного управління при Президентіві України, представниками Міністерства юстиції проведено окремі лекції стосовно методів проведення антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів. Такі семінари відбулися у 2011 році в Одесі, Львові, Харкові, Дніпропетровську та Києві.

3. Інформація про результати виконання органами державної влади заходів щодо запобігання та протидії корупції, у тому числі в рамках міжнародного співробітництва.

Закон України «Про засади запобігання і протидії корупції» передбачає створення в центральних органах виконавчої влади підрозділів, які здійснюють заходи із запобігання і виявлення корупційних правопорушень, типові положення про які затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 08 грудня 2009 року № 1422.

Підрозділи з питань запобігання та виявлення корупції створені майже в усіх міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади, обласних, міських державних адміністраціях, які відповідно до покладених на них повноважень мають забезпечувати виконання вимог Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції», указів Президента України та рішень Кабінету Міністрів України з питань посилення протидії корупційним проявам у сфері державної служби.

З метою реалізації державної політики із запобігання та протидії корупції, профілактики та попередження причин та умов, які сприяють проявам корупції та іншим правопорушенням, в органах виконавчої влади затверджено Плани заходів щодо попередження та профілактики корупційних правопорушень.

Надання роз'яснень антикорупційного законодавства.

Одним з головних завдань підрозділів з питань запобігання та виявлення корупції протягом 2011 року було надання роз'яснень щодо застосування антикорупційного законодавства. Спеціалістами відповідних підрозділів проводилася роз'яснювальна робота щодо реалізації антикорупційної політики. Особливу увагу зосереджено на необхідності безумовного дотримання норм законодавства в сфері антикорупційної політики, державної служби та етики державного службовця під час виконання службових обов'язків та у повсякденній діяльності. З метою поширення відповідних знань протягом минулого року організовувалися спеціальні семінари, курси, наради тощо.

Так, у 2011 році в органах юстиції було проведено 4987 заходів навчального характеру (заняття, лекції, семінари, круглі столи) для приватних нотаріусів, працівників відділів державної виконавчої служби головних управлінь юстиції, відповідальних за державну реєстрацію нормативно-правових актів, відділів реєстрації актів цивільного стану.

Водночас фахівцями Міністерства юстиції у 2011 році велась активна роз'яснювальна робота щодо антикорупційного законодавства серед

працівників інших державних органів. Зокрема, спеціалісти Міністерства брали участь у відповідних заходах в Державній пенітенціарній службі, Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку, Державній митній службі, Вищому адміністративному суді України, Головному управлінні внутрішніх військ МВС України, Міністерстві охорони здоров'я, Національному агентстві України з питань державної служби тощо. Окрім того, Міністерством юстиції постійно надавалися роз'яснення положень Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» у відповідь на письмові звернення державних органів, органів місцевого самоврядування, юридичних осіб публічного права та громадян.

Семінари-наради щодо роз'яснення основних положень Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» протягом 2011 року були також організовані підрозділами з питань запобігання та виявлення корупції практично у всіх центральних органах виконавчої влади, їх територіальних підрозділах, обласних, міських державних адміністраціях.

Зокрема, у Міністерстві закордонних справ відповідним підрозділом розроблено програму тематичних семінарів з питань антикорупційної політики для працівників міністерства, які направляються у довгострокове відрядження. Подібні семінари запроваджено також на курсах підвищення кваліфікації працівників Міністерства закордонних справ.

Державним агентством лісових ресурсів разом з юристами Мінагрополітики розроблено методичні матеріали щодо заборон і обмежень для державних службовців згідно із Законом України «Про засади запобігання і протидії корупції», які було поширено серед працівників галузі.

Виявлення конфлікту інтересів.

Виявленню конфлікту інтересів та його усуненню підрозділами з питань запобігання та виявлення корупції приділяється особлива увага. Зокрема, в органах юстиції постійно проводиться роз'яснювальна робота щодо обов'язковості повідомлення про наявність конфлікту інтересів та шляхи його врегулювання, як це передбачено Загальними правилами поведінки державного службовця, затвердженими наказом Головного управління державної служби України 04 серпня 2010 року № 214, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11 листопада 2010 року за № 1089/18384. Активно впроваджується практика прийняття окремими посадовими особами певних рішень під контролем у зв'язку з їх заявами щодо наявності конфлікту інтересів.

Однією з найпоширеніших причин виникнення конфлікту інтересів є порушення обмеження щодо роботи близьких осіб. Відтак, підрозділами з питань запобігання та виявлення корупції забезпечується обов'язкове

повідомлення державними службовцями відомостей щодо близьких осіб, які працюють в одній сфері та можуть бути у безпосередньому підпорядкуванні.

Виявлення сприятливих для вчинення корупційних правопорушень ризиків у діяльності посадових і службових осіб.

У державних органах розпочато роботу щодо виявлення та усунення умов сприятливих для вчинення корупційних правопорушень насамперед у діяльності тендерних комітетів державних органів. З метою мінімізації корупційних ризиків протягом 2011 року в державних органах влади активно вводилися представники підрозділів з питань запобігання та виявлення корупції до комітетів з проведення закупівель товарів та послуг за державні кошти, конкурсних комісій з прийому на роботу тощо. Зокрема, до складу комітету з конкурсних торгів, а також ліцензійної комісії Державної служби України з контролю за наркотиками введено досвідчених співробітників, які відповідно до своїх функціональних обов'язків займаються питаннями запобігання і протидії корупції.

Традиційно дозвільна система у сфері господарської діяльності породжує найбільші ризики вчинення корупційних правопорушень. Зокрема у Міністерстві екології та природних ресурсів це підтвердило вибіркове соціологічне дослідження проведене у 2011. За результатами проведеного дослідження було посилено контроль за виконанням вимог антикорупційного законодавства та законодавства про державну службу у підрозділах міністерства, що надають дозволи та ліцензії.

Відповідна робота проведена і у органах юстиції. Зокрема, організовано роботу щодо виявлення у сфері своєї діяльності посад з підвищеним корупційним ризиком в Головних управліннях юстиції в Автономній Республіці Крим, в областях, містах Києві та Севастополі, Державній реєстраційній службі, Державній пенітенціарній службі. Окрім того, Державною виконавчою службою розроблені та направлені працівникам територіальних органів методичні рекомендації, пам'ятки для державних службовців щодо запобігання корупційним проявам та щодо деяких аспектів врегулювання конфлікту інтересів.

Надання допомоги у заповненні декларацій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру.

Особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та посадові особи юридичних осіб публічного права, які одержують заробітну плату за рахунок державного чи місцевого бюджету,

зобов'язані щороку за місцем роботи (служби) подавати декларацію про майно, доходи, втрати і зобов'язання фінансового характеру.

Враховуючи те, що зазначена вимога Закону введена в дію з 01 січня 2012 року, підрозділами з питань запобігання та виявлення корупції було організовано роботу щодо надання роз'яснення питань декларування доходів згідно із Законом України «Про державну службу» щодо подання декларації про майновий стан і доходи (податкової декларації).

Підготовка до проведення спеціальних перевірок.

Стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, пов'язаних із виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, згідно із Законом України «Про засади запобігання і протидії корупції» має проводитися спеціальна перевірка. Зважаючи на те, що зазначене положення Закону набрало чинності лише з 01 січня 2012 року, минулого року такі перевірки не проводилися. Разом з тим, кадровими службами органів державної влади та місцевого самоврядування разом з підрозділами з питань запобігання та виявлення корупції вживалися заходи щодо підготовки до проведення таких перевірок. Порядок організації проведення яких було розроблено Міністерством юстиції та затверджено Указом Президента України від 25 січня 2012 року.

У свою чергу на виконання Указу Президента України від 19 листопада 2001 року № 1098/2001 «Про обов'язкову спеціальну перевірку відомостей, що подають кандидати на зайняття посад державних службовців», який залишався чинним протягом 2011 року, Національним агентством України з питань державної служби спільно з Службою безпеки України, Міністерством внутрішніх справ України, Державною податковою службою України та Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України у 2011 році проведено 316 спеціальних перевірок відомостей, що подали кандидати на зайняття посад державних службовців.

Аналіз проведених за 2011 рік спеціальних перевірок свідчить, що у 277 осіб (або 87,7 % від загальної кількості перевірених) виявлено невідповідність інформації наданої кандидатом на зайняття посади та інформації, наданої суб'єктами, що беруть участь у проведенні спеціальних перевірок щодо:

- декларування доходів – 253 особи (91,3 %);
- перебування на керівних посадах суб'єктів господарювання – 106 осіб (38,3 %);

- притягнення до кримінальної відповідальності – 10 осіб (3,6 %); притягнення до адміністративної відповідальності за корупційні діяння – 10 осіб (3,6%);
- документів про освіту - 2 особи (0,7 %).

Службові розслідування.

Відповідно до положень статті 22 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» з метою виявлення причин та умов, що сприяли вчиненню корупційного правопорушення або невиконання вимог Закону, за поданням спеціально уповноваженого суб'єкта у сфері протидії корупції за рішенням керівника органу, в якому працює особа, яка вчинила таке правопорушення, проводиться службове розслідування, участь у якому мають брати представники підрозділів з питань запобігання та виявлення корупції.

У зв'язку з цим, державними органами протягом року забезпечувалося неухильне дотримання вимог Закону. Так упродовж минулого року на виконання вимог антикорупційного законодавства, зокрема, митною службою за власною ініціативою до правоохоронних органів надіслано 183 повідомлення про виявлені факти чи ознаки вчинення працівниками митних органів злочинів у сфері службової діяльності або адміністративних корупційних правопорушень.

Для з'ясування обставин, причин та передумов, що призвели до корупційних та службових правопорушень, а також визначення винних у їх вчиненні посадових осіб у митних органах проведено 385 службових розслідувань та 1089 службових перевірок. Крім того, з метою виявлення і припинення фактів неправомірних дій працівників митних органів під час виконання ними службових обов'язків здійснено 336 контрольних заходів.

За результатами цієї роботи за допущені порушення до дисциплінарної відповідальності притягнуто 1009 працівників митної служби (звільнено з митних органів 158 осіб; оголошено догани 321 особі; оголошено зауваження 468 працівникам; попереджено про неповну службову відповідність 62 посадові особи.

З метою виявлення всіх передумов і обставин щодо можливих протиправних дій працівників податкової служби проведено 4,2 тис. службових перевірок та розслідувань. За їх результатами до дисциплінарної відповідальності притягнуто 1,8 тис. осіб, звільнено з органів ДПС 263 особи.

За інформацією, наданою Державною прикордонною службою, до адміністративної відповідальності за порушення вимог антикорупційного законодавства України притягнуто 3 працівники Держприкордонслужби

(зловживання службовим становищем – 1; робота за сумісництвом у позаслужбовий час – 2). Усі факти порушення антикорупційного законодавства розглянуто в судовому порядку.

Протягом 2011 року Сектором запобігання і виявлення корупції Державної служби України з лікарських засобів проводились перевірки дотримання посадовими особами центрального апарату та територіальних органів вимог законодавства, відомчих наказів тощо. Порушення вимог відомчих нормативно-правових актів не є корупційним діянням, проте такі порушення створюють ризики їх вчинення. З метою нейтралізації вказаних корупційних ризиків за неналежне виконання посадових обов'язків були притягнуті до дисциплінарної відповідальності різного виду у вигляді:

- догани – 2 начальники територіальних інспекцій, 2 заступники начальника інспекцій, завідувач сектору, головний спеціаліст;
- попередження про неповну службову відповідність – 9 головних спеціалістів;
- затримка до одного року в призначенні на вищу посаду – заступник начальника інспекції, заступник начальника відділу, 2 головні спеціалісти;
- затримка до одного року в присвоєнні чергового рангу – 5 головних спеціалістів;
- попередження про персональну відповідальність за відсутність належного контролю за підлеглими працівниками та недопустимість подібних випадків у майбутньому – 6 начальників інспекцій, 4 заступники начальника інспекцій, начальник відділу.

Протягом 2011 року було проведено 11 планових та 5 позапланових виїзних перевірок територіальних органів, окремо працівниками Сектору та у складі комісій.

Крім цього, в Державній службі України з лікарських засобів було проведено три службові розслідування щодо керівника структурного підрозділу центрального апарату та трьох керівників територіальних органів.

Незважаючи на систематичне проведення профілактичної роботи, спрямованої на запобігання проявам корупції і злочинності в екологічній сфері, протягом 2011 року 15 державних службовців Міністерства екології та природних ресурсів допустили порушення вимог антикорупційного законодавства.

Протягом 2011 року в Міністерстві юстиції та його територіальних органах було проведено 19 службових розслідувань з метою виявлення причин та умов, що сприяли вчиненню корупційного порушення, та невиконання вимог антикорупційного законодавства.

Результати службових розслідувань засвідчили, що основними причинами, вчинених корупційних правопорушень є недоброчесність державних службовців, виникнення конфлікту інтересів, безконтрольність з боку керівництва, наявність дискреційних повноважень.

Упродовж 2011 року до кримінальної та адміністративної відповідальності притягнуто 5 представників місцевих управлінь юстиції. Крім цього, звільнено 33 державні службовці, стосовно яких порушено кримінальні справи у зв'язку із вчиненням злочинів у сфері службової діяльності. Переважна більшість притягнутих до відповідальності та звільнених осіб – представники державної виконавчої служби.

Забезпечення механізму зворотного зв'язку з громадськістю щодо повідомлень про факти корупційних правопорушень.

З метою забезпечення реалізації громадянами їх права на повідомлення про виявлені факти вчинення корупційних правопорушень, передбаченого у пункті 1 частини першої статті 18 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» державними органами проводиться робота щодо забезпечення механізму зворотного зв'язку з громадськістю щодо повідомлень про факти корупційних правопорушень.

Так, на офіційному сайті Служби безпеки України розміщено номери телефонів довіри, у тому числі і регіональних Служб безпеки України, на які можна повідомити про факти корупційних діянь держслужбовців.

Міністерством закордонних справ підготовлено та розіслано відповідний циркулярний лист керівникам закордонних дипломатичних установ України стосовно розміщення на веб-сайтах установ, а також інших інформаційних носіях інформації про адреси, електронну пошту та номери телефонів, за якими можна повідомити про конкретні випадки неправомірних дій працівників дипломатичних служб України.

Практично у всіх державних органах існують телефонні лінії, електронні адреси, за допомогою яких громадяни можуть повідомити про факти корупційних правопорушень, функціонування яких забезпечується відповідно до завдання щодо запровадження дієвого механізму зворотного зв'язку з громадськістю щодо повідомлень про факти корупційних правопорушень у регіонах, передбаченого Державною програмою запобігання і протидії корупції на 2011–2015 роки.

За результатами розгляду повідомлень обов'язково інформуються громадяни, від яких надійшла інформація, та оприлюднюються узагальнені звіти про функціонування таких «гарячих ліній».

Заходи щодо запобігання та протидії корупції в рамках міжнародного співробітництва.

Україна займає активну позицію в міжнародному співробітництві в сфері запобігання і протидії корупції.

З моменту ратифікації Цивільної конвенції про боротьбу з корупцією Ради Європи у 2006 році наша держава стала сороковим членом Групи держав проти корупції (GRECO). У зв'язку з чим, Україна є учасником моніторингу виконання рекомендацій GRECO щодо запобігання і протидії корупції.

На 52-му пленарному засіданні GRECO у жовтні 2011 року затверджено звіт за результатами третього раунду оцінювання України, у ході якого вивчалася ситуація стосовно імплементації в українське законодавство положень Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією та Додаткового протоколу до неї, а також рекомендацій Ради Європи щодо фінансування політичних партій. Звіт було підготовлено за підсумками оціночного візиту експертів GRECO в Україну у квітні 2011 року.

У звіті відзначаються, зокрема, позитивні кроки, зроблені Україною щодо встановлення відповідальності за корупційні правопорушення, введення відповідальності за незаконне збагачення і торгівлю впливом та інші корупційні правопорушення.

При цьому GRECO наголошує на необхідності продовження роботи з цих питань. Зокрема, Україні надано 7 рекомендацій у сфері криміналізації корупційних діянь відповідно до вимог Конвенції Ради Європи про кримінальну відповідальність за корупцію, Додаткового протоколу до неї, другого керівного принципу боротьби з корупцією та 9 рекомендацій за результатами оцінки врегулювання питання прозорості фінансування політичних партій.

Відповідно до рішення, прийнятого на 52-му пленарному засіданні GRECO, Україні запропоновано до 30 квітня 2013 поінформувати цю організацію про реалізацію наданих рекомендацій.

Водночас у 2011 році Україною на 51-му пленарному засіданні GRECO, яке відбулося у травні 2011 року, було заслухано та затверджено Звіт щодо стану виконання Україною антикорупційних рекомендацій, наданих нашої державі за результатами першого та другого раундів оцінки. Ці раунди присвячені діяльності спеціалізованих органів, які займаються попередженням корупції, питанням імунітету посадових осіб щодо кримінального переслідування, а також питанням виявлення, вилучення та конфіскації доходів та іншого майна, отриманих внаслідок корупції, попередження корупції в системі державного управління, відповідальності юридичних осіб за корупційні злочини.

Довідково: GRECO затвердила Оціночний звіт за результатами Спільних 1-го і 2-го раундів оцінювання України на своєму 32-му пленарному засіданні (19–23 березня 2007 року). Цей звіт містив 25 рекомендацій для України і був оприлюднений 29 жовтня 2007 року. У травні 2009 року на пленарному засіданні GRECO затверджено звіт щодо виконання Україною цих антикорупційних рекомендацій, у якому зазначено що Україною з них виконано 8 рекомендацій задовільно та у спосіб, що задовольняє. 17 рекомендацій було оцінено як такі, що виконані частково або не виконані, та запропоновано надати додатковий звіт щодо їх реалізації.

У травні 2011 року експертами GRECO було визнано ще 4 рекомендації як такі, що виконано задовільно та у спосіб що задовольняє. Зокрема це стосується:

- перегляду системи адміністративної відповідальності за корупційні правопорушення з тим, щоб випадки корупції трактувалися лише як кримінальні правопорушення або, у крайньому випадку, чітко розмежувати вимоги до застосування цих двох відмінних процедур;
- подальшого посилення незалежності судової влади та забезпечення більшої прозорості процесу відбору суддів; посилення незалежності Вищої ради юстиції від виконавчої і законодавчої гілок влади і, зокрема, збільшення кількості суддів у її складі; розгляду питання щодо покращення матеріальних умов суддів, включаючи справедливую винагороду, необхідну для забезпечення незалежності суддів та відповідності [винагороди] обсягу їхньої відповідальності;
- прийняття нових правил конфіскації та арешту доходів, одержаних злочинним шляхом, які дадуть можливість застосовувати ці заходи не лише до прямих, але й до непрямих (конвертованих) доходів, здійснювати еквівалентну конфіскацію та конфіскацію доходів третьої особи відповідно до Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією; прийняття нормативно-правових актів про управління вилученим майном, що може гнучко застосовуватися з метою ефективного збереження вартості такого майна;
- розширення зовнішнього незалежного аудиту органів місцевої влади з метою охоплення всіх видів діяльності цих органів, а також забезпечення при аудиті використання таких же принципів незалежності, прозорості і контролю, які застосовуються Рахунковою палатою.

Щодо стану реалізації інших 13 рекомендацій за результатами першого та другого раунду, які залишалися частково виконаними чи невиконаними, 31 грудня 2011 року Україна передала GRECO додатковий звіт, який було заслухано на пленарному засіданні GRECO у березні 2012 року. Після надання згоди Урядом України на оприлюднення цього звіту його буде розміщено на сайті Міністерства юстиції України.

Водночас Україна бере участь в роботі Конференції Держав-учасниць Конвенції ООН проти корупції, а також у механізмах, пов'язаних з оглядом стану реалізації Конвенції. Відповідно до графіка проведення оцінювання Україна є однією з перших країн, щодо якої на сьогодні проводиться оцінка стану імплементації згаданої Конвенції ООН. В рамках огляду українською стороною забезпечено надання відповідей на запитальник із самооцінки щодо стану реалізації Конвенції, а також проведено низку робочих зустрічей з експертами, які здійснювали огляд. Також відбувся попередній розгляд українською стороною проекту звіту за результатами огляду.

Крім того, українські експерти здійснювали у 2011 році оцінку відповідності законодавства Російської Федерації вимогам Конвенції ООН проти корупції, за результатами такої роботи підготовлено проект висновків, які надіслано для розгляду представникам російської сторони.

Українських експерти також долучено до процесу оцінювання стану імплементації Конвенції ООН проти корупції Чилі та Сербією.

Ще однією міжнародною платформою співробітництва України у сфері запобігання та протидії корупції є Організація економічного та соціального розвитку (ОЕСР), і зокрема, її Антикорупційна мережа для Східної Європи та Центральної Азії.

28-30 вересня 2011 року у Парижі відбулося 10-та моніторингова зустріч Стамбульського плану дій та 12-та зустріч Координаційної групи Мережі, у ході яких Україною було презентовано регулярний звіт про виконання рекомендацій Стамбульського плану дій, наданих за результатами Другого раунду оцінювання України.

Участь України в Антикорупційній мережі для Східної Європи та Центральної Азії дає змогу вітчизняним спеціалістам в сфері запобігання і протидії корупції вивчити практичний досвід європейських колег. Так, у червні 2011 року у Києві відбувся вже черговий семінар на тему «Розслідування та кримінальне переслідування корупції: фінансові розслідування та зв'язок з відмиванням коштів»

Також, протягом 2011 року державні органи активно розвивали міжвідомчі міжнародні зв'язки в сфері запобігання і протидії корупції. Українські службовці вивчали досвід закордонних колег, проходили навчання та стажування в аналогічних спеціалізованих підрозділах державних органів європейських держав, організовували навчання для українських спеціалістів із залученням іноземних експертів.

У рамках міжнародного співробітництва за підтримки Місії Європейського Союзу з надання прикордонної допомоги Україні та Молдові (EUBAM) Державною прикордонною службою України спільно з Центром по боротьбі з економічними злочинами і корупцією Республіки Молдова у

2011 році організовано та проведено 4 школи «Молодь проти корупції» (м. Одеса, Україна (лютий); м. Ялта, Україна (травень); м. Вадул луй Воде, Республіка Молдова (серпень); м. Кишинів, Республіка Молдова (грудень). У чотирьох школах навчалося 104 студенти з України та Молдови.

14 травня 2011 року в Адміністрації Держприкордонслужби проведено робочу зустріч з радником Місії EUBAM з питань боротьби з корупцією пані Албеною Куюмджиєвою. У ході зустрічі обговорено можливість підготовки, а також залучення до участі у міжнародних семінарах співробітників підрозділів безпеки у країнах Європи.

З 6 по 8 вересня 2011 року в м. Закопане (Республіка Польща) проведено зустріч експертів прикордонних служб України, Польщі та Литви з обміну досвідом з питань протидії корупційним проявам серед персоналу прикордонних служб.

Делегація Державної податкової служби України у жовтні 2011 року взяла участь у XIII-ому засіданні Координаційної ради керівників органів податкових (фінансових) розслідувань держав-учасниць СНД (КРОПР). Під час засідання обговорювалися питання удосконалення співпраці відповідних органів у рамках СНД, а також її організації відповідно до міжнародних стандартів.

З метою забезпечення координації дій правоохоронних органів, суміжних з Україною, та інших держав у сфері боротьби з корупцією та організованою злочинністю, в минулому році Службою безпеки України організовано проведення 4-го та 5-го засідань Робочої підгрупи по боротьбі з корупцією та відмиванням грошей (РПГ-КВГ), що відбувались у рамках співробітництва з ГУАМ.

Міністерством оборони України у 2011 році проведено перший Міжнародний семінар із внутрішнього аудиту у сфері оборони за участю експертів з Бельгії, Великобританії, Канади, Латвії, Нідерландів та Македонії. Навчання пройшли 14 фахівців контрольно-ревізійного департаменту Міністерства оборони України. У заході взяли участь також представники Військового інституту Київського національного університету ім. Т.Г. Шевченка. На семінарі, зокрема, розглянуто питання кодексу етики внутрішніх аудиторів та міжнародний досвід стосовно ролі внутрішніх аудиторів у побудові цілісності та доброчесності.

Представники контрольно-ревізійного департаменту Міністерства оборони України взяли участь у Міжнародній конференції «Посилення доброчесності та протидія корупції в оборонному секторі України», організованій Національним інститутом стратегічних досліджень та Фондом ім. Фрідріха Еберта (Регіональне представництво в Україні та Білорусі), слуханнях у Комітеті Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією, а також у Міжнародному семінарі

з питань запобігання і протидії корупції, ініційованому Європейською комісією в рамках фонду «Інструмент стабільності».

4. Результати соціологічних досліджень, що проводяться державними та недержавними науково-дослідними установами, з питань поширення корупції.

У рамках проекту міжнародної технічної допомоги «Боротьба з корупцією в Україні», який реалізується Міністерством юстиції Канади та Міністерством юстиції України, Харківським інститутом прикладних гуманітарних досліджень на замовлення Міністерства юстиції, проведено дослідження «Корупція в Україні: сприйняття та реалії» по 14 напрямках. Зокрема, досліджувались питання:

- можливості засобів масової інформації та громадських організацій сприяти антикорупційним ініціативам;
- корупція в приватному секторі;
- ставлення населення до негласних добровільних повідомлень стосовно фактів корупції;
- публічне висвітлення поглядів виборних посадових осіб на корупцію;
- природа і масштаби невдоволення суспільства ситуацією, пов'язаною з поширеністю корупційних проявів;
- оплата праці державних службовців і впливу економічної ситуації на рівень корупції.

Далі подається коротке резюме проведених досліджень щодо стану корупції в Україні.

1. Сприйняття корупції.

Результати досліджень громадської думки підтверджують той факт, що сприйняття поширеності корупції в Україні має дуже високі показники і залишається стабільним упродовж останніх 10 років. Так, 83% населення, за даними опитування фонду «Демократичні ініціативи», сприймають корупцію як звичайне явище (у 2003 році цей відсоток був практично таким самим – 85%). Водночас у сприйнятті населення корупція поширена неоднорідно. Наприклад, якщо 57% респондентів вважають, що корупція «пронизує все суспільство», то 20% опитаних вважають, що корупційна поведінка властива лише представникам владних структур.

Рейтинг найбільш корумпованих сфер, за результатами порівняльного дослідження 2007 – 2009, 2011 років¹, залишається незмінним. Так, з двадцяти сфер, за оцінками сприйняття поширеності корупції, лідирують

¹ Проект «Стан корупції в Україні. Порівняльний аналіз загальнонаціональних досліджень 2007-2009, 2011 років» (UNITER).

Державтоінспекція (64,4% опитаних вважають, що в цьому середовищі корупція дуже поширена) та судова система (60,3%). Варто підкреслити, що в 2011 році система охорони здоров'я за сприйняттям корупції наздогнала судову систему (60,3%) й міліцію (59,1%), яка раніше одноосібно посідала третю сходинку цього антирейтингу. Досить тривожною є тенденція втрати довіри до органів прокуратури, яка за оцінками працівників антикорупційних підрозділів правоохоронних органів (в дослідженні ІПГД 2010 – 2011 років) визнається найбільш корумпованим державним органом.

З-поміж усіх запропонованих сфер лише в трьох було зафіксоване незначне скорочення рівня корумпованості у 2011 році порівняно з 2009 роком²: серед керівництва й викладачів вищих навчальних закладів (із 49% до 47,1%), у сферах отримання державного житла (із 40,2% до 38,3%) та реєстрації або приватизації об'єктів нерухомості (із 35,4% до 33,5%) — всі зміни статистично значущі на рівні $p = 0,01$.

У більшості сфер було зафіксоване зростання рівня корумпованості в уявленнях громадян. Найвідчутнішим стало посилення уявлення про корумпованість таких галузей повсякденного життя, як отримання медичних послуг (з 54,2% до 60,3%), проходження митного контролю або оформлення митних документів (з 38,6% до 42,1%), влаштування на роботу до державної установи (з 31% до 36,2%), регламентація підприємницької діяльності (з 29,3% до 34%) та оформлення або отримання соціальних виплат (з 16,3% до 20,4%). Опитані також вважають, що корупція зросла під час підключення або ремонту комунальних послуг, отримання кредиту в державній установі, серед керівників та вчителів шкіл і податківців.

2. Реальний корупційний досвід.

Як зазначають дані порівняльного дослідження проекту UNITER³, не дивлячись на те, що у 2011 році сприйняття громадянами поширеності корупції залишилось майже на рівні дворічної давнини, досвід корупції став хоча і не більш поширеним, однак інтенсивнішим. Загальний рівень досвіду корупції в Україні залишається дуже високим, хоча дослідження 2009 та 2011 років фіксують певне зниження досвіду корупції: у 2011 році 60,1% респондентів заявили, що вони були втягнуті в корупційні стосунки з посадовцями протягом останніх 12 місяців, на відміну від 62,5% у 2009 році та 67% у 2007 році.

Оскільки існує досить стійкий стереотип сприйняття окремих сфер як «дуже корумпованих», то доцільно як пріоритетні з точки зору корупційного досвіду розглянути саме їх. Це особливо важливо зважаючи на відсутність

³ Проект “Стан корупції в Україні. Порівняльний аналіз загальнонаціональних досліджень 2007-2009, 2011 років” UNITER

методично коректних даних щодо поширеності корупційних практик у тих сферах, контакти з якими не належать до масових. Отримання повної картини щодо реального корупційного досвіду населення потребує принципово інших масштабів опитувань (розмір вибірки, якість даних, тощо), яких неможливо досягти в традиційних соціологічних опитуваннях з вибіркою 1–2 тисячі респондентів та з відсутністю стандартизації і уніфікації питань в опитувальниках, нечіткістю уявлень дослідників про корупцію як складний соціально-правовий феномен та іншими недоліками.

До таких пріоритетних сфер (щодо яких є достатньо надійні дані) належать: *освіта, медицина, судова система, сфера державного управління, приватна сфера.*

2.1. Освіта. Всі дослідження, проведені в Україні протягом останніх років, показують, що корупція у сфері освіти визнається однією з найбільш поширених, особливо з урахуванням того, що в цій сфері представлені інтереси значної частини населення. За статистичними даними, у 2010–2011 навчальному році навчались: дошкільні заклади – 1,2 млн. осіб, середня освіта – 4,4 млн, вища освіта – 2, 8 млн.⁴

Досить складно ідентифікувати та визначити ступінь реальної поширеності всіх різновидів корупційних практик у сфері освіти, оскільки в більшості випадків вони є латентними видами, в яких корупційна складова не є настільки очевидною, їх «вартість» не визначається, а самі вони часто не сприймаються пересічними громадянами як корупція (наприклад, використання знайомств, обмін послугами тощо). Досить неоднозначною за своїм змістом та наслідками є благодійна допомога, з наданням якої постійно стикаються у закладах освіти, особливо в середній освіті, де вона часто набуває ознак «квазікорупційних» або сумнівних платежів. Як показують численні дослідження, проведені в Україні за останні роки, саме поширеність благодійних платежів є важливим чинником формування уявлень про корумпованість освітніх закладів. Тому важливо виділяти ті форми корупційних практик, що мають вартісну складову і чітко визнаються масовою свідомістю як корупційні. Саме ці форми мають найбільший вплив на формування переконання населення в існуванні корупції. Для цього було використано такий показник, як *співвідношення офіційних і неофіційних (корупційних та «сумнівних») платежів домогосподарств на освітні послуги.*

Так, не дивлячись на те, що в структурі витрат домогосподарств на освіту частка офіційних платежів суттєво коливається в різних закладах, **частка**

⁴ Загальноосвітні навчальні заклади України на початок 2010–2011 навчального року. Статистичний бюлетень. – Київ: Держкомстат, 2011. – С. 10; Основні показники діяльності вищих навчальних закладів України на початок 2010–2011 навчального року. Статистичний бюлетень. – Київ: Держкомстат, 2011. – С.6.

неофіційних платежів є стабільною величиною (у межах 35 - 48%).

Очевидно, саме ця величина (як загалом, так і в розрізі рівнів освіти) показує базовий рівень «корупційної складової» освіти, що може отримати вартісне вираження. Тобто в корупційні практики, що пов'язані з безпосередніми корупційними витратами, залучено 35–48% домогосподарств, члени яких навчаються у різних навчальних закладах. **Розмір корупційних витрат** є залежним від сфери навчання і зростає з віком людини, яка навчається. Так, співвідношення середніх офіційних⁵ і неофіційних⁶ витрат у різних установах виглядає таким чином: в дитячих садках – в середньому 1000 грн і 600 грн на рік, у школах – 1500 грн і 1260 грн, в ВНЗ – 6000 грн і 1500 грн.

Порівняльний аналіз: В Україні за 2010-2011 роки було проведено лише кілька загальнонаціональних опитувань, що можуть бути використані для порівняння.

1) Фонд «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва разом з фірмою «Ukrainian Sociology Service» з 23 березня по 03 квітня 2011 року провів соціологічне дослідження у вищих навчальних закладах, результати опитування дають можливість констатувати, що *досвід безпосереднього зіткнення з корупцією у ВНЗ мають загалом 33,2% опитаних, не мають – 37,7%, решта (29,1%) зазначили, що чули про це від людей, які стикалися з цим особисто.* За висновком дослідників – «в основі корупційних практик, з якими зустрічалися студенти, – переважно хабарництво».

2) За оцінками загальноукраїнського опитування, проведеного Інститутом прикладних гуманітарних досліджень (липень 2010 року), питома вага корупційних практик у контактах респондентів з «державними та комунальними закладами освіти» склала – 53% (в даному випадку враховувалось не лише хабарництво, а й інші види корупційних практик).

3) У дослідженні Проекту UNITER (червень 2011 року) отримано такі результати. Поширеність корупційних практик визначалась диференційовано щодо «добровільних хабарів», «хабарів на вимогу», «використання зв'язків». Наводяться такі результати: *вищі навчальні заклади* – «добровільні хабарі» – 25,5%, «хабарі на вимогу» – 49,7%, «використання зв'язків» – 20,0%, *середні загальноосвітні навчальні заклади* – «добровільні хабарі» – 61,1%, «хабарі на вимогу» – 61,6%, «використання зв'язків» – не ідентифікувались.⁷

4) Заслуговують на увагу також результати міжнародного порівняльного дослідження Трансперенсі Інтернешенал за методологією TI Global Corruption Barometer, яка передбачає фіксацію реального корупційного

⁵ Контракт і офіційні витрати

⁶ Неофіційні витрати і благодійні внески

⁷ Стан корупції в Україні. Порівняльний аналіз загальнонаціональних досліджень 2007-2009, 2011 років. Звіт за результатами соціологічних досліджень. – Київ, 2011. – С.29-32.

досвіду. У 2010 році Україна перебувала у групі країн, де, за оцінками респондентів, питома вага осіб, що дають хабарі у системі освіти, становить від 30 до 48%.⁸

2.2. Система охорони здоров'я. Оцінка поширеності корупції у сфері охорони здоров'я є складним завданням, оскільки на рівні реальної поведінки людей важко диференціювати корупційні ситуації від звичайної подяки («звичайних знаків гостинності»), неформальної взаємодопомоги людей, благодійності, отримання платних послуг тощо.

Протягом останніх 12 місяців 71,7% опитаних домогосподарств користувалися послугами медичних закладів, з них державними (безоплатна медицина) – 85,6%, приватними (платна медицина) – 13,6%. За статистичними даними, в 2010 році – в стаціонарах лікувались 22,4%, отримували амбулаторну допомогу (без послуг стоматологів) – 29,4% (при цьому на одну особу в середньому припадає 10,8 контактів з лікарями).⁹

Під час **останнього звернення до державної медичної установи** 79% опитаних відвідували лікаря, 56% – проводили обстеження, 28% – лікувались в стаціонарі, 0,4% – отримували інші послуги. Кількість домогосподарств, які під час останнього звернення до державної медичної установи понесли певні грошові витрати, дорівнює 77%.

Отримані дані дозволяють стверджувати, що співвідношення офіційних та неофіційних витрат залежать від характеру послуги. Аналіз цих даних є базовим для визначення вартісних показників корупції в медицині.

Медичні обстеження лише у 8% випадків є безкоштовними. У касу за обстеження заплатили 61,5% респондентів. Близько 39% сплачували за обстеження також/або лікарю.

Відвідування лікаря для чверті опитаних було безоплатним. За оцінками респондентів, у середньому вартість консультації за преїскурантом медичної установи становить 195 грн. При цьому середня вартість «подяки» особисто лікарю складає, за даними опитування, 288 грн.

Лікування в стаціонарі потребує грошових витрат практично завжди: 64,4% сплачували в касу (на рахунок установи), 35,6% «дякували» особисто лікарю (безвідносно до того чи сплачували вони гроші в касу).

За оцінками респондентів, *лікування в стаціонарі* державного медичного закладу в середньому обходиться людині у 844 грн, які сплачуються в касу або йдуть на придбання ліків чи медичних товарів. Окрім цих витрат «подяка» лікарю становить в середньому 913 грн. Частка тих, хто під час лікування в стаціонарі заплатив особисто лікарю до 200 грн, становить лише

⁸ TI Global Corruption Barometer, 2010. – Berlin, 2010. – Р. 5–9.

⁹ Заклади охорони здоров'я України та захворюваність населення у 2010 році. Статистичний бюлетень. – Київ, Держкомстат. 2011. – С.4 – 6.

15,4% опитаних; від 201 до 500 грн – 40%; від 500 до 1,0 тис. грн – 16,9%; понад 2,0 тис. грн – близько 21%.

Структура неофіційних витрат (без урахування офіційних платежів у касу або на рахунок установи) є такою. Загалом найбільша частка витрат на лікування в стаціонарі пов'язана з забезпеченням першочергових потреб пацієнта: медикаменти (90,9%), їжа (57,6%), обстеження (46,2%). До того ж 52,3% опитаних приносили до лікарні постільну білизну. Оплата персоналу мала місце менш ніж у половині випадків. Так, 47% опитаних домогосподарств оплачували медичні маніпуляції (уколи тощо), 34,8% – платили гроші лікарям, 30,3% – платили хірургам та іншим спеціалістам у випадку операції.

Порівняльний аналіз: В Україні за 2010–2011 роки було проведено лише два загальнонаціональні опитування, що можуть бути використані для порівняння.

1) У загальноукраїнському опитуванні, проведеному Інститутом прикладних гуманітарних досліджень (липень 2010 року), питома вага корупційних практик у контактах респондентів з державними та комунальними закладами охорони здоров'я становила 19% від загальної кількості опитаних, а відносно тих, хто мав такі контакти, – майже 60% (в даному випадку враховувалось не лише хабарництво, а й інші види корупційних практик). Відзначалось також, що в даному випадку є суттєві проблеми в розумінні населенням правової природи неофіційних платежів лікарям. Лише 40 відсотків опитаних визнають корупційними ті види платежів, що за своєю правовою кваліфікацією є корупційними правопорушеннями.

2) У дослідженні Проекту UNITER (червень 2011 року) отримано такі результати. Контакти з державними медичними установами мали 66,2% опитаних. Поширеність корупційних практик визначалась диференційовано щодо «добровільних хабарів», «хабарів на вимогу». Наводяться такі результати: «добровільні хабарі» – 36,4%, «хабарі на вимогу» – 66,0%.¹⁰

2.3. Судова система. Серед державних установ за рівнем корумпованості суди перебувають на четвертому місці після державної автоінспекції, міліції та митних органів. Більшість населення України вважає, що корупція переважно поширена в цих органах.

За даними опитування, протягом останніх 12 місяців 16 відсотків домогосподарств отримували судові послуги, з них 44% опитаних брали

¹⁰ Стан корупції в Україні. Порівняльний аналіз загальнонаціональних досліджень 2007-2009, 2011 років. Звіт за результатами соціологічних досліджень. – Київ, 2011. – С.29-32.

участь у цивільному процесі, 29,8% – в адміністративному, 16,9% – в кримінальному, 13,7% – в господарському, 4% притягувалися до адміністративної відповідальності. Ці дані можна порівняти з даними судової статистики. Упродовж 2010 року до місцевих та апеляційних судів загальної юрисдикції надійшло 7,7 млн справ і матеріалів, що на 14,2 відсотки більше, ніж за аналогічний період минулого року. Зважаючи на чисельність дорослого населення України (приблизно 35 млн чоловік) та на розподіл справ за видами проваджень, можна висловити припущення, що загальна кількість «формальних» *основних* учасників розгляду (наприклад, позивач-відповідач у цивільному процесі, без урахування свідків, потерпілих тощо) складає щонайменше 20 відсотків населення. *«Реальна» участь у судових провадженнях характерна щонайменше для 15 відсотків.*

У 74 відсотках випадків звернення до судових органів були пов'язані з певними грошовими витратами, серед яких більшість – це обов'язкові платежі (65% з загальної кількості тих, хто поніс певні витрати). До решти витрат на судовий процес відносяться: послуги адвокатів чи юристів, за які сплатили 45,8% тих, хто одержував послуги; неофіційні платежі чи подарунки (12%); благодійні внески (3,2%).

Ці дані дають інтегральну характеристику про рівень корупції в судовій системі. Корупційна складова є в щонайменше 12 відсотках ситуацій судового розгляду. Цей показник може бути вищий на 3 – 6 чи більше відсотків, якщо можна довести наявність корупційних відносин при оплаті послуг адвокатів чи у благодійних внесках. До послуг адвокатів активно звертаються не менше 40% домогосподарств у будь-якому випадку судового провадження, проте найчастіше в разі кримінального процесу (61,9%). Попередні дослідження показують, що значна частина адвокатів (навіть на рівні самооцінки – 38 відсотків) орієнтована на корупційні моделі вирішення правових ситуацій, а посередництво в корупційних домовленостях є «нормальною складовою» їх професійної діяльності. З урахуванням таких даних можна припускати, що у певної частини адвокатів в суму їх винагороди включаються також і корупційні платежі, що окремо може і не обумовлюватись у фактичних угодах з клієнтами.¹¹

Структура витрат респондентів, що були залучені до різних видів судового провадження, є різною. Так, неофіційні платежі (подарунки), благодійні внески та інші витрати найбільш поширені в ситуації господарського процесу (47,1%, 29,4% і 35,5% відповідно). У цивільному і кримінальному процесах вірогідність неофіційних витрат дорівнює третині випадків, в адміністративному провадженні – 22%. Середній розмір неофіційних

¹¹ Корупційні ризики в кримінальному процесі та судовій системі. /Буроменський М.В., Сердюк О.В., Осика І.М. та інші/– К.:Москаленко ФОП, 2009. – С.27.

платежів становить 1320 грн., однак при цьому переважна більшість таких сум перевищує 2000 гривень.

Порівняльний аналіз: На відміну від попередніх років, коли в Україні досить активно проводились дослідження судової корупції (як на рівні сприйняття, так і реального досвіду), за 2010 – 2011 роки було проведено лише одне загальнонаціональне опитування, де судова корупція виокремлюється як самостійний предмет дослідження. Це дослідження Проекту UNITER, що було проведене у червні 2011 року. Однак його результати викликають багато сумнівів щодо коректності використаних методичних підходів та способів інтерпретації даних. По-перше, з огляду на наведені дані судової статистики, суттєво (у два–три рази) занижена питома вага респондентів, які мали контакти з судовою системою (5,6% опитаних). Особливо з урахуванням того, що респондентам ставилося питання про досвід *не лише їх особисто, а й членів домогосподарства*. Очевидно, такі дані були обумовлені змістом інструкцій, що отримували інтерв'юери. По-друге, було отримано такі результати щодо видів корупційних практик. Поширеність корупційних практик визначалась диференційовано щодо «добровільних хабарів», «хабарів на вимогу» та «використання зв'язків». Наводяться такі результати: «добровільні хабарі» – 10,7%, «хабарі на вимогу» – 26,3%, «використання зв'язків» – 21,2%. Тобто реальна поширеність корупційних практик визнається на рівні приблизно 45,0 – 50,0%, що фактично наближається до оцінок *сприйняття* поширеності корупції в судах.¹² Такі результати, особливо відносно ситуації середини 2011 року, виглядають не зовсім реалістичними.

2.4. Органи державного управління. До органів державної влади та місцевого самоврядування протягом останніх 12 місяців особисто зверталися 31,6% респондентів. За характеристиками *ситуації останнього контакту* респондентів з органами влади, більшість контактів (84%) відбувалися на низовому рівні (район, район у місті, місто, село тощо). На обласному рівні з органами державної влади особисто контактували 13,9% респондентів, на рівні центральних органів (міністерство, комітет, агентство тощо) – лише 1,6% опитаних. Більшість опитаних зверталися до органів державної влади як звичайні громадяни (77%), 9,8% – як підприємці, 4,5% – як представники громадськості та/або член неурядової організації. Більшість звернень проходили у формі особистого спілкування з представником влади (75,8%).

¹² Стан корупції в Україні. Порівняльний аналіз загальнонаціональних досліджень 2007–2009, 2011 років. Звіт за результатами соціологічних досліджень. – Київ, 2011. – С.29–32.

Приблизно третина останніх контактів громадян з органами влади була спричинена необхідністю отримання довідки чи подібного документа, необхідного в особистих справах; отримання консультації (24,2%), оформлення субсидії, пенсії, соціальної допомоги (19,3%), розглядом скарги (17,2%).

Витрати. Під час звернення до відповідного державного органу влади 41,8% респондентів були вимушені понести певні грошові витрати. Так, 24% домогосподарств, що зверталися до державних органів влади, сплачували офіційні платежі (мити, збори тощо). Решту випадків можна за визначенням віднести до статистики корупційних практик: 11,5% робили неофіційні (корупційні) внески (подарунки, хабарі тощо), 8% сплачували неофіційні благодійні внески, 5,3% опитаних перераховували гроші на рахунки, названі представником органу, 4,5% сплачували посереднику.

Наявність корупційних практик у ситуаціях контакту. За отриманими даними, близько 51% респондентів зазначили про те, що не використовували у своїх відносинах з державним органом влади або місцевого самоврядування жодного з видів корупційних практик (хабарі, блат тощо). У чверті випадків контакти з органом державної влади або місцевого самоврядування відбувалися за допомогою зв'язків, «блату», впливових родичів, знайомих, друзів. Загалом 16,4% звернень до органів влади і місцевого самоврядування супроводжувалися подарунками посадовцю. У ситуації запропонованого подарунка 75% чиновників погодились його прийняти, в чверті випадків – відмовились. На вимогу посадової особи 10% домогосподарств робили внески в благодійні фонди; 7,8% – давали гроші, майно, надавали послуги. Лише 5,7% опитаних у ситуації вимагання в них певних витрат з боку посадовця не погодились їх здійснити.

Розподіл витрат респондентів за категоріями суб'єктів взаємодії свідчить про те, що в ситуаціях звернення до органів державної влади найбільше витрат (як офіційних, так і неофіційних) виникають у підприємців: 45% понесли обов'язкові офіційні витрати; 20,8% – були залучені до сплати благодійних внесків та стільки ж оплачували неофіційні платежі (подарунки). Близько 17% підприємців, що зверталися до органів влади, перераховували гроші на рахунки, названі представником органу (платежі, що не належали до офіційних).

До ситуацій із найбільш високим рівнем корупційного ризику відносяться: оформлення прав власності, оренди, розмитнення (30% випадків неофіційних платежів до загальної кількості звернень); отримання дозволів, ліцензій, патентів (33%); відкриття або закриття бізнесу (16,7%); отримання довідок, необхідних для підприємницької діяльності (14,3%); оформлення пенсій, субсидій, соціальної допомоги (14,9%), навіть у ситуації розгляду скарги (14,3%). Благодійні внески, що в межах даного дослідження

розглядались як корупційно небезпечні витрати, є поширеними в ситуації відкриття або закриття бізнесу (30%), участі в тендері (49%); під час отримання довідки для підприємницької діяльності (28,6%). Чверть випадків працевлаштування до органу влади були пов'язані з неофіційними платежами.

Порівняльний аналіз: Корупція в системі адміністративних послуг виокремлюється у як самостійний предмет дослідження Проекту UNITER, що було проведене у червні 2011 року.¹³ За даними цього дослідження, у 2011 році за регламентацію підприємницької діяльності «хабарі на вимогу» сплатили 40% опитаних підприємців, «добровільні хабарі» - 19,9%, особисті зв'язки використовували 24,9%. За отримання різних дозволів в органах влади «хабарі на вимогу» сплатили 47% опитаних, «добровільні хабарі» – 16,1%, особисті зв'язки використовували 30,3%. У ситуації оформлення або отримання соціальних виплат вище зазначені корупційні практики відбувалися з частотою 8,9%, 3,9% та 8,8% відповідно. Під час влаштування на роботу до державної установи «хабарі на вимогу» сплатили 36,1% опитаних, «добровільні хабарі» – 15,3%, особисті зв'язки використовували 37,7%.

2.5. Корупція у приватній сфері. Відносини держави та бізнесу, де бізнес потерпає від корумпованості державних органів, не вичерпують всієї складності ситуації, оскільки поза рамками залишається проблема доброчесності самого бізнесу, його спроможності відмовитись від корупційних моделей вирішення проблем та досягнення певних цілей. Суттєвою проблемою для України є те, що у сприйнятті населення приватна сфера діє переважно за законами тіньової економіки, про що свідчать результати оцінок респондентами поширеності окремих корупційних практик у приватній сфері. Близько половини опитаних впевнені, що поширеними практиками українського бізнесу є: **хабарі політикам, депутатам, політичним партіям (41,2% опитаних вважають, що таке відбувається часто);** виплата зарплат у «конвертах» (56,8%); **наявність «криші» в правоохоронних органах (52%);** здійснення підприємницької діяльності без її реєстрації (25,4%), **використання «блату», зв'язків, впливових людей для отримання пільг, переваг тощо (56,4%).** Практики, що виділені шрифтом, відповідно до чинного законодавства є різновидами корупції у відносинах держави та бізнесу, інші – ілюструють тезу про «тінізації економіки». Лише на думку 7,6% опитаних, підприємці ніколи самі не пропонують хабарі; на думку 3,3%, – ніколи не сплачують хабарі на вимогу.

¹³ Стан корупції в Україні. Порівняльний аналіз загальнонаціональних досліджень 2007-2009, 2011 років. Звіт за результатами соціологічних досліджень. – Київ, 2011. – С.29-32.

Інший бік проблеми висвітлюють дані щодо «внутрішніх» корупційних практик українського бізнесу. Лише 12,7% опитаних впевнені, що підприємці не використовують корупції у відносинах з іншими бізнесменами. Решта, навпаки, вважають, що «відкати» і підкуп контрагентів або конкурентів – звичайна практика. Зокрема, на думку третини опитаних, це відбувається досить часто. Суттєвою проблемою стає **корупція на ринку праці**. В масиві даних кількість безробітних працездатного віку складала 7,6%. Основною проблемою, що зашкодила опитаним знайти роботу, є відсутність привабливих вакансій (71,3%). Однак поряд з цим важливе значення мають обставини, що є проявом корупційних чинників, які стають все більш помітним явищем на українському ринку праці. Майже половина опитаних (46%) вказали також на відсутність впливових родичів чи знайомих, що могли б сприяти у працевлаштуванні. Крім того, досить значна частина опитаних (11%) такою перешкодою вважають поширення практики «купівлі посад, що стає помітною ознакою ринку праці як у публічній, так і у приватній сфері.

5. Інформація про стан реалізації визначеної Президентом України антикорупційної програми

З метою вдосконалення правових та організаційних засад запобігання та протидії корупції 21 жовтня 2011 року Президент України своїм Указом № 1001 схвалив Національну антикорупційну стратегію на 2011–2015 роки.

Метою Національної антикорупційної стратегії є зменшення рівня корупції в Україні шляхом усунення передумов її виникнення через упровадження превентивних заходів, зміцнення режиму законності, а також формування у суспільстві нетерпимого, негативного ставлення до корупції як суспільно небезпечного явища за допомогою спільних зусиль державних та громадських структур, за участю міжнародних організацій.

Національна антикорупційна стратегія передбачає, що оцінка ефективності її реалізації має ґрунтуватися на результатах виконання Державної програми щодо запобігання і протидії корупції на 2011 – 2015 роки.

Така Державна програма була затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 28 листопада 2011 року № 1240. Частина заходів, визначених у Державній програмі, передбачає початок їх виконання у 2011 році, а тому реалізацію цих заходів буде продовжено у 2012 році та наступних роках.

Детальна інформація про виконання у 2011 році заходів Державної програми щодо запобігання і протидії корупції на 2011–2015 роки подається в додатку до звіту.

**Інформація про виконання у 2011 році
Державної програми щодо запобігання і протидії корупції на 2011 – 2015 роки**

Завдання Національної антикорупційної стратегії	Захід передбачений Державною програмою на 2011 рік	Виконавці	Інформація про виконання
I. Реформування системи державного управління та адміністративних процедур			
4. Надання адміністративних послуг виключно органами державної влади та бюджетними установами	1) проведення аналізу делегування органами державної влади повноважень щодо надання адміністративних послуг	Мінекономрозвитку	<u>Виконано</u> Тимчасовим порядком надання адміністративних послуг, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 17 липня 2009 №737, встановлено, що органи виконавчої влади можуть делегувати повноваження з надання адміністративних послуг лише бюджетним установам на підставі нормативно-правових актів. У січні постановою Кабінету Міністрів України від 5 січня 2011 № 33 «Деякі питання надання платних адміністративних послуг» визначено, що з 1 березня 2011 надання платних адміністративних послуг здійснюється виключно бюджетними установами, а також підприємствами, небюджетними установами та організаціями, на які законодавчими актами або міжнародними договорами України покладено повноваження щодо надання таких послуг, і державними підприємствами, що належать до сфери управління Державної служби технічного регулювання України. Крім того, Кабінетом Міністрів України (постанова від 9 червня 2011 року №641) затверджено 45 переліків платних адміністративних послуг для всіх центральних органів виконавчої влади, які надають такі послуги.

			Результатом опрацювання переліків, поданих центральними органами виконавчої влади до Мінекономрозвитку, стало скорочення на 36 відсотків кількості платних адміністративних послуг, включених до цих переліків. Прийняття цих актів дало можливість забезпечити уникнення випадків необґрунтованого стягнення плати за надання фізичним та юридичним особам адміністративних послуг. Скорочено на 44 відсотки переліки платних господарських послуг, що можуть надаватися цими органами та підпорядкованими їм бюджетними установами. Під час перегляду цих переліків скасовувалися, у першу чергу, платні послуги, які не пов'язані з основною діяльністю цих органів та установ, послуги, які можуть бути надані суб'єктами господарювання приватної форми власності, а також ті, що мають консультативний та інформаційний характер. З метою ведення обліку адміністративних послуг, відкритості, прозорості та доступності інформації про ці послуги Кабінетом Міністрів України постановою від 05.12.2011 № 1274 затверджено Положення про Реєстр адміністративних послуг – єдину комп'ютерну базу даних про адміністративні послуги, які надаються органами виконавчої влади, державними підприємствами, установами та організаціями, а також органами місцевого самоврядування.
	2) підготовка та внесення на розгляд Кабінету Міністрів України плану заходів із зменшення кількості органів (інституцій), залучених до надання адміністративних послуг, та кількості документів, подання яких необхідно для отримання адміністративних	Мінекономрозвитку	<u>Виконано</u> Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 26.10.2011 № 1076-р затверджено план заходів щодо реформування системи надання адміністративних послуг, який спрямований, зокрема, на виконання завдань, визначених Державною програмою щодо запобігання і протидії корупції на 2012 – 2015 роки, а саме: • скасування рішень про декларування органами виконавчої влади повноважень з надання адміністративних послуг суб'єктам, які не належать до бюджетних установ, крім передбачених законом або

	послуг		міжнародним договором України випадків; • прийняття власних актів та подання на розгляд Кабінету Міністрів України проектів рішень про внесення змін до актів Кабінету Міністрів України щодо скорочення переліку документів, необхідних для одержання адміністративних послуг, зокрема виключення з нього витягів і довідок з реєстрів, які ведуться органами виконавчої влади, підприємств, установ та організацій, що належать до сфери їх управління, крім передбачених законом випадків; • подання на розгляд Кабінету Міністрів України проектів актів щодо припинення справляння державними підприємствами і небюджетними установами плати за внесення інформації до реєстрів, ведення яких передбачено нормативно-правовими актами, а також за надання інформації з таких реєстрів, зокрема у формі витягів і довідок, передбачивши, що така плата справляється органом виконавчої влади або підпорядкованою йому бюджетною установою, та внесення змін до власних актів; • забезпечення прийняття рішень щодо ліквідації підприємств, установ та організацій, діяльність яких не пов'язана з реалізацією органами виконавчої влади покладених на них завдань, або подання в установленому порядку Фонду державного майна України пропозицій стосовно підготовки переліків об'єктів права державної власності, приватизацію яких планується розпочати у відповідному році; • подання на розгляд Кабінету Міністрів України законопроекту щодо внесення змін до Закону України «Про радіочастотний ресурс» стосовно покладення на Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформації, повноважень державного підприємства «Український державний центр радіочастот» з надання
--	--------	--	---

			адміністративних послуг.
5. Визначення на законодавчому рівні вичерпного переліку адміністративних послуг, платності чи безоплатності їх надання, а також обґрунтованих (адекватних) строків надання таких послуг	1) супроводження розгляду Верховною Радою України проекту Закону України «Про адміністративні послуги» (реєстраційний номер 9435 від 9 листопада 2011 р.)	Мін'юст	<u>У стадії виконання</u> З метою створення доступних та зручних умов для реалізації та захисту прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб щодо отримання адміністративних послуг, запобігання проявам корупції під час надання адміністративних послуг було розроблено проект Закону України «Про адміністративні послуги», який було внесено Президентом України на розгляд Верховної Ради України 09 листопада 2011 року (реєстраційний № 9435). 09 грудня 2011 року законопроект було прийнято в першому читанні. Законопроект готується профільним комітетом Верховної Ради України до розгляду у другому читанні. Завданнями проекту Закону є визначення основних засад діяльності суб'єктів надання адміністративних послуг, прав і обов'язків фізичних та юридичних осіб щодо отримання адміністративних послуг. Документом пропонується також: • визначити поняття «адміністративна послуга» та принципу її надання, суб'єктів надання адміністративної послуги, засади їх діяльності, обов'язки адміністративного органу, в тому числі щодо забезпечення права одержувачів адміністративних послуг на одержання повної та достовірної інформації про порядок та строк надання адміністративної послуги; • встановити, що лише законом визначається вичерпний перелік адміністративних послуг; • встановити заборону делегування суб'єктам господарювання повноважень з надання адміністративних послуг. При цьому передбачається можливість делегування таких повноважень лише

			бюджетним установам, що перебувають у сфері управління відповідних адміністративних органів, у разі якщо це передбачено законом; • встановити заборону адміністративним органам (крім бюджетних установ, яким відповідно до закону делеговано повноваження з надання адміністративної послуги) надавати платні господарські послуги; • визначити критерії, за якими встановлюється розмір плати за послуги, порядок встановлення плати за надання адміністративних послуг; • запровадити порядок, за яким фізична особа має право на отримання адміністративної послуги у відповідному адміністративному органі чи центрі з надання адміністративних послуг, незалежно від реєстрації місця проживання чи місця перебування такої особи, а оплата повної вартості платної адміністративної послуги здійснюється одноразово за весь комплекс робіт; • передбачити надання адміністративних послуг через центри надання адміністративних послуг; • запровадити інститут адміністратора центру надання адміністративних послуг; • визначити механізм взаємодії центрів надання адміністративних послуг з адміністративними органами; • функціонування Єдиного державного порталу адміністративних послуг; • надання адміністративних послуг шляхом використання засобів телекомунікації під час надання адміністративних послуг; • передбачити персональну відповідальність за виконання вимог цього Закону на керівників адміністративних органів, посадових і службових
--	--	--	---

			осіб, які уповноважені відповідно до закону надавати адміністративні послуги, та на адміністраторів. Прийняття Закону України «Про адміністративні послуги» сприятиме впорядкуванню та подальшому розвитку системи надання адміністративних послуг на чітко визначених правових засадах, що дозволить забезпечити потреби споживачів адміністративних послуг, захист гарантованих та охоронюваних законом їх прав та інтересів.
8. Відмова від територіального монополізму під час надання адміністративних послуг та створення альтернативних можливостей щодо вибору органу для отримання адміністративної послуги	1) підготовка та внесення на розгляд Кабінету Міністрів України пропозицій щодо забезпечення діяльності багатофункціональних центрів для надання фізичним і юридичним особам адміністративних послуг	Мінекономрозвитку	<u>У стадії виконання</u> Відповідно до пункту 10 Плану заходів щодо реформування системи надання адміністративних послуг, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 26.10.2011 № 1076, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації повинні забезпечити відкриття щонайменше одного центру з надання адміністративних послуг у кожному з регіонів. На сьогодні з метою реформування системи надання адміністративних послуг у 9 регіонах утворено та функціонують центри з надання адміністративних послуг, а саме: • у <i>Вінницькій області</i> надання адміністративних послуг виконавчими органами Вінницької міської ради, а також організація надання документів дозвільного характеру місцевими та регіональними дозвільними органами і здійснення державної реєстрації суб'єктів господарювання проводиться через утворений центр адміністративних послуг «Прозорий офіс»; • у <i>Дніпропетровській області</i> відкрито регіональний інформаційно-ресурсний центр при Дніпропетровській облдержадміністрації «Відкрита влада», який включає три складові: центр прийому громадян, центр адміністративних послуг, веб-портал «Відкрита влада»;
	2) створення багатофункціональних центрів для надання фізичним і юридичним особам адміністративних послуг	Мінекономрозвитку, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації	

			- у <i>Донецькій області</i> утворено центр муніципальних послуг, спеціалісти якого надають кваліфіковану допомогу за принципом «єдиного вікна» для розв'язання питань громадян; - у <i>Житомирській області</i> розпорядженням Житомирського міського голови від 15 червня 2009 № 292 та рішенням Новоград-Волинської міської ради від 18 лютого 2010 № 626 утворено міські центри надання адміністративних послуг; - у <i>Запорізькій області</i> в м. Бердянську функціонує центр надання адміністративних послуг. Відкриття обласного центру з надання адміністративних послуг, який буде розташований в приміщенні облдержадміністрації, планується у 2012 році; - в <i>Івано-Франківській області</i> (м. Івано-Франківськ) з жовтня 2010 року діє центр надання адміністративних послуг; - у <i>Кіровоградській області</i> 29 грудня 2011 відкрито центр надання адміністративних послуг, який розташований в приміщенні Кіровоградської міської ради; - у <i>Львівській міськраді</i> організовано надання адміністративних послуг через центр обслуговування мешканців за принципом «єдиного вікна», такі центри утворено і в районних адміністраціях м. Львова; - у <i>м. Києві</i> 31 жовтня 2011 відкрито міський дозвільний центр (м. Київ, Дніпровська набережна, 19-6).
	3) забезпечення функціонування, ведення та своєчасного оновлення веб-сторінок, інших електронних ресурсів органів (інституцій),	Мінекономрозвитку, Держінформнауки, інші центральні та місцеві органи виконавчої влади	<u>Виконано</u> Органами виконавчої влади на виконання вимог постанови Кабінету Міністрів України від 17 липня 2009 № 737 забезпечується розміщення на стендах, що знаходяться в їх приміщеннях, та офіційних веб-сайтах інформації про надання адміністративних послуг, а саме: переліки послуг,

	залучених до надання адміністративних послуг, що містять інформацію, необхідну для отримання адміністративних послуг		що надаються цими органами, розміри плати в разі надання їх на платній основі, розпорядок роботи органів, прізвища і посади відповідальних осіб та їх контактні телефони, перелік необхідних документів щодо отримання послуг та строки їх надання. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 26.10.2011 № 1076 міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади, обласним, Київській та Севастопольській міським держадміністраціям доручено забезпечити розміщення на власних веб-сайтах інформації про перелік адміністративних послуг, що надаються ними, порядок їх надання, а також електронних форм заяв та інших документів, які подаються для одержання адміністративних послуг. У рамках заходів з реформування системи надання адміністративних послуг Державною податковою службою України проведено їх інвентаризацію, за результатами якої визначено та затверджено наказом ДПС України від 30.11.2011 №187 «Про затвердження стандартів надання адміністративних послуг» перелік адміністративних послуг, що безоплатно надаються органами ДПС України, затверджено стандарти надання адміністративних послуг (платних та безоплатних). У зв'язку із цим ДПС України оновлено зміст розділу «Каталог послуг» на офіційному веб-сайті, де, крім зазначених переліків, розміщено нормативно-правову базу з питань надання адміністративних послуг, перелік платних адміністративних послуг, які надаються Державною податковою службою України, перелік адміністративних послуг, що безоплатно надаються органами ДПС України, порядок їх надання, довідкова інформація, електронні форми заяв та інших документів. Державним комітетом телебачення та радіомовлення у другому півріччі 2011 року проведено моніторинг інформаційного наповнення веб-сайтів органів виконавчої влади.
--	--	--	--

			Загалом моніторинг охопив понад 100 веб-сайтів, з них – 16 сайтів міністерств, 57 – інших центральних органів виконавчої влади тощо. Його результати розміщені на офіційному сайті Державного комітету телебачення та радіомовлення http://comin.kmu.gov.ua
III. Забезпечення доброчесності на публічній службі та службі в органах місцевого самоврядування			
1. Системне вдосконалення державної служби, служби в органах місцевого самоврядування, зокрема в частині процедури конкурсного відбору кандидатів на зайняття посади (механізму визначення переможця), розстановки кадрів, проходження державної служби, служби в органах місцевого самоврядування	5) забезпечення розроблення внутрішніх планів щодо запобігання і протидії корупції в органах державної влади та органах місцевого самоврядування	центральні та місцеві органи виконавчої влади за участю органів місцевого самоврядування, Державна судова адміністрація (за згодою)	<u>Виконано</u> З набранням чинності Законом України «Про засади запобігання і протидії корупції» в центральних та місцевих органах виконавчої влади, органах місцевого самоврядування розроблено та затверджено внутрішні плани заходів щодо запобігання і протидії корупції. Зокрема, ними передбачено заходи, спрямовані на проведення роз'яснювальної роботи стосовно антикорупційного законодавства, надання методичної допомоги в заповненні декларацій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру, підготовку до проведення спеціальних перевірок осіб, які претендують на зайняття посад, пов'язаних із виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, виявлення та усунення конфлікту інтересів, інформування правоохоронних органів у разі виявлення випадків порушення антикорупційного законодавства при виконанні державними службовцями своїх посадових обов'язків. Результати виконання зазначених планів у 2011 році враховані спеціально уповноваженим органом з питань антикорупційної політики під час підготовки звіту про результати проведення заходів щодо запобігання і протидії корупції у 2011 році.
	6) організація в централізованому порядку перепідготовки та підвищення кваліфікації державних	Нацдержслужба	<u>Виконується на постійній основі</u> Згідно із розпорядженням Кабінету Міністрів України від 06 липня 2011 року «Про підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування з питань запобігання і протидії проявам корупції»

	службовців, посадових осіб місцевого самоврядування, до посадових обов'язків яких належить здійснення за місцем роботи заходів контролю за дотриманням антикорупційного законодавства, з питань запобігання і протидії корупції, етичної поведінки та врегулювання конфлікту інтересів		на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування» Національному агентству з питань державної служби разом з Міністерством освіти і науки, молоді та спорту та іншими органами виконавчої влади, яким підпорядковані навчальні заклади, що відповідно до законодавства мають право на надання освітніх послуг з підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, доручено: - запровадити обов'язкове для всіх категорій посад державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування підвищення кваліфікації з питань запобігання і протидії проявам корупції на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування; - забезпечити розроблення зазначеними навчальними закладами професійних програм підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування з питань запобігання і протидії проявам корупції на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування і погодження їх в установленому законодавством порядку. Нацдержслужбою у 2011 році проведена робота щодо формування списків та підготовки викладачів для здійснення підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування з питань запобігання та протидії корупції з числа працівників обласних державних адміністрацій, викладачів центрів перепідготовки та підвищення кваліфікації, галузевих навчальних закладів післядипломної освіти та вищих навчальних закладів, що мають ліцензії на здійснення освітніх послуг з підвищення кваліфікації за освітнім напрямом «Державне управління». Першим комунікативним заходом у контексті вивчення нового антикорупційного законодавства стало проведення 7-8 листопада 2011 року на базі Нацдержслужби України для директорів регіональних центрів перепідготовки та підвищення кваліфікації навчального семінару щодо
--	---	--	---

			організації у регіонах підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування з питань запобігання та протидії корупції. Протягом семінару учасники обговорили особливості нового антикорупційного законодавства та його імплементації, європейський та український досвід розробки та впровадження навчальних програм з питань запобігання і протидії корупції та впровадження кодексів етичної поведінки в органах публічної влади, проаналізували вимоги до організації підвищення кваліфікації з цього напрямку. Наступним етапом у проведенні антикорупційного навчання став міжнародний навчальний семінар з питань нового антикорупційного законодавства 21 та 22 листопада 2011 року. Партнером в організації вказаних заходів, які проводилися, зокрема, за підтримки Міністерства закордонних справ Королівства Данії, офіс проекту «Технічна підтримка реформування державного сектору. II фаза», інших міжнародних організацій, була Національна академія державного управління при Президентові України. З метою надання консультативно-інформаційної допомоги та здійснення контролю щодо належної організації та проведення семінарів-навчань для державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування з питань запобігання та протидії корупції представники центрального апарату Нацдержслужби України упродовж грудня 2011 року взяли участь у зазначених семінарах. Кращі практики, результати проведеної роботи будуть враховані при організації навчання у наступному році. Протягом року в Національній академії внутрішніх справ та її територіальних відділеннях, а також Національній академії державного управління при Президентові України, її регіональних інститутах та обласних центрах перепідготовки та підвищення кваліфікації з питань запобігання та протидії корупції підвищили кваліфікацію понад 20 тисяч
--	--	--	---

			державних службовці та посадових осіб місцевого самоврядування. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28 листопада 2011 року схвалено Концепцію реформування системи підвищення кваліфікації державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад. Концепція розроблена з метою проведення до 2014 року цілісної та системної реформи у сфері підвищення кваліфікації державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад. Концепцією передбачено, що реформування системи підвищення кваліфікації здійснюватиметься трьома етапами з урахуванням першочергових, середньострокових та перспективних завдань. На першому, підготовчому етапі (2011– 2012 роки) передбачається: - розробити, узгодити та затвердити план заходів з реалізації Концепції; - удосконалити нормативно-правову базу з питань підвищення кваліфікації державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад, зокрема впровадити нові форми, види та періодичність навчання. На другому етапі (2013 рік) передбачається забезпечити розвиток системи підвищення кваліфікації, а саме: - затвердити вимоги до змісту та обсягу навчальних годин програм підвищення кваліфікації; - упорядкувати мережу навчальних закладів системи підвищення кваліфікації. На третьому етапі (2014 рік) передбачається модернізувати систему підвищення кваліфікації, зокрема запровадити механізм забезпечення прямого зв'язку між підвищенням кваліфікації і кар'єрним зростанням
--	--	--	--

			державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування.
IV. Поліпшення умов доступу фізичних, юридичних осіб та об'єднань громадян без статусу юридичної особи до інформації про діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування			
2. Активізація інформаційного обміну між об'єднаннями громадян, засобами масової інформації та органами державної влади і органами місцевого самоврядування	1) запровадження дієвого механізму зворотного зв'язку з громадськістю щодо повідомлень про факти корупційних правопорушень в регіонах	центральні та місцеві органи виконавчої влади, МВС, ДПС, Військова служба правопорядку у Збройних Силах, СБУ (за згодою), Державна судова адміністрація (за згодою)	<u>Виконується на постійній основі</u> Центральними та місцевими органами виконавчої влади запроваджуються механізми зворотного зв'язку з громадськістю щодо повідомлень про факти корупційних правопорушень. З цією метою активно використовуються гарячі телефонні лінії, спеціальні електронні адреси. У Державній митній службі телефон довіри діє з 2004 року. Його основне завдання полягає в оперативному вирішенні проблемних питань, що виникають у громадян та суб'єктів підприємницької діяльності при перетині митного кордону України або переміщення через нього товарів і транспортних засобів. Для подальшого вдосконалення та підвищення якісного рівня роботи у 2011 році функції із забезпечення роботи телефону довіри покладено на Моніторинговий центр (підрозділ швидкого реагування) Державної митної служби, створений відповідно до наказу Держмитслужби від 13 квітня 2011 року №307. Упродовж минулого року на телефон довіри надійшло 73 повідомлення з питань, що стосуються можливих корупційних на інших неправомірних дій працівників органів під час виконання ними службових обов'язків. Така інформація була ретельно перевірена, а до винних у вчиненні правопорушень були вжиті відповідні заходи дисциплінарного характеру. З метою забезпечення відкритого діалогу з широким колом постачальників та споживачів телекомунікаційних послуг у 2011 році створено сторінки Національної комісії з регулювання зв'язку у соціальних мережах Twitter, Blogspot, Facebook, на яких розміщено

			близько 480 новин та повідомлень. В Міністерстві юстиції України функціонує лінія для повідомлень про випадки корупції в органах юстиції hotline@minjust.gov.ua, на яку протягом 2011 року надійшло 87 повідомлень, які стосуються проблемних питань діяльності Державної виконавчої служби, Державної реєстраційної служби (реєстрації актів громадянського стану, нотаріату, реєстрації політичних партій, засобів масової інформації). Крім того, приблизно 30 % повідомлень стосувалось питань, пов'язаних з діяльністю інших центральних органів виконавчої влади. Всім авторам звернень надано відповіді щодо проведеної перевірки та вжитих заходів. Крім того, у 2011 році на офіційному веб-сайті Державної виконавчої служби запроваджено електронну адресу (szkdvs@minjust.gov.ua) та телефон «Лінії довіри» (044) 486-66-54 для повідомлень про вчинення корупційних діянь службовими особами органів державної виконавчої служби, а також запроваджено ведення журналу - Відгуків та пропозицій. Держфінінспекцією України (044) 425-38-18) та її територіальними органами забезпечується функціонування телефонів довіри, за якими кожен може поінформувати про відомі йому факти порушень антикорупційного законодавства. Перелік телефонів довіри розміщено на офіційному веб-сайті Державної фінансової інспекції України та постійно публікується у журналі «Фінансовий контроль». З метою взаємодії з громадськістю та відповідного реагування наказом Державного агентства земельних ресурсів від 22 листопада 2011 року №272 створено Комісію із забезпечення контролю, основним завданням якої є створення умов для проведення ефективного громадського контролю та сприяння інститутам громадянського суспільства в організації публічних перевірок діяльності територіальних органів земельних ресурсів з питань
--	--	--	---

			ліквідації затримок реєстрації та видачі державних актів на право власності на земельні ділянки, тощо. Також Державним агентством земельних ресурсів забезпечено функціонування «гарячої лінії» – 0 800 502 528. Згідно з графіком Державною податковою службою проводяться прямі телефонні лінії з питань антикорупційної політики на тему «Суспільство проти корупції» за участю керівництва Управління внутрішньої безпеки ДПС України. Протягом 2011 року проведено 24 прямі телефонні ліній з антикорупційної тематики. На офіційному сайті Державної податкової служби України та у засобах масової інформації протягом 2011 року розміщено 41 інформаційне повідомлення, організовано 71 інтерв'ю керівництва Державної податкової служби. Також на офіційному сайті функціонує форум «Нове антикорупційне законодавство» для інформування громадськості, вивчення думки громадян, суб'єктів господарювання та працівників податкових органів. У рубриці «Запобігання проявам корупції» розміщено інформаційні повідомлення про результати протидії корупції в органах державної податкової служби. З метою оперативного реагування на звернення громадян, вирішення питань, поставлених в цих зверненнях, посилення відкритості та прозорості діяльності центрального апарату Міністерства охорони здоров'я працює «гаряча лінія» – 044-200-07-80. У Міністерстві інфраструктури функціонує «гаряча лінія» (телефон для звернень – 594-96-24) та електронна пошта (dovira@mtu.gov.ua). Телефонна служба »Довіра» також функціонує в Державній прикордонній службі України – (044) 527-63-63. У Міністерстві фінансів з метою залучення громадян до участі у запобіганні і протидії корупції працює пряма телефонна лінія «Суспільство проти корупції», а також на Інтернет-форумі офіційного веб-сайту Міністерства діє рубрика «Запобігання і протидія корупції», де громадяни мають можливість
--	--	--	--

			надати конкретну інформацію і пропозиції та зауваження щодо покращення роботи із зазначених питань.
3. Забезпечення прозорості в роботі органів державної влади та органів місцевого самоврядування	1) висвітлення у засобах масової інформації результатів ревізій та перевірок використання бюджетних коштів, державного та комунального майна	Держфінінспекція, МВС, СБУ(за згодою), Рахункова палата (за згодою)	<u>Виконується на постійній основі</u> За матеріалами, підготовленими фахівцями територіальних органів Держфінінспекції України протягом січня–грудня 2011 року, у ЗМІ вийшло 20087 інформаційних та аналітичних матеріалів. З них у друкованих ЗМІ - 3637, телесюжетів –2799, радіосюжетів –5182, в Інтернет-виданнях –8469. Чимало газетних матеріалів підготовлено за результатами проведених організаційних заходів, зокрема колегій за участю керівних осіб разом з представниками облдержадміністрацій. Протягом зазначеного періоду Держфінінспекція України, її територіальні органи організували 24 прес-конференції, 15 брифінгів, 36 круглих столів та 31 пряму телефонну лінію. Із залученням представників місцевих ЗМІ проводилися розширені колегії. На веб-сайті Держфінінспекції України у розділі «Новини» розміщено 570 інформаційних повідомлень, підготовлених за матеріалами структурних підрозділів Держфінінспекції України та її територіальних органів. Також протягом січня–грудня 2011 року на офіційному веб-порталі Кабінету Міністрів України у рубриках «Новини Уряду», «Рішення Уряду», «Новини міністерств та відомств», «Новини регіонів» розміщено 68 інформаційних повідомлень територіальних органів Держфінінспекції України. На офіційному сайті Служби безпеки України оприлюднено та поширено у засобах масової інформації 79 матеріалів, у яких йдеться про результати ревізій і перевірок використання бюджетних коштів, державного та комунального майна. Окремі аспекти діяльності спецслужб із протидії корупції у сфері

			незаконного використання бюджетних коштів, державного та комунального майна висвітлювалися в інтерв'ю телеканалу «Інтер», газеті «Комерсант України», а також прес-центром під час проведення систематичних брифінгів для представників засобів масової інформації.
VII. Удосконалення антикорупційної експертизи			
1. Запровадження багатоступеневої методики оцінки корупційних ризиків у законодавстві: на рівні розробників проектів нормативно-правових актів (як формалізована самооцінка); на рівні Мін'юсту (як офіційна антикорупційна експертиза проекту нормативно-правового акта); на рівні громадської експертизи, проведення якої забезпечується завдяки прозорій процедурі нормопроєктування та доступності	1) узагальнення практики проведення антикорупційної експертизи з метою виявлення та усунення системних недоліків під час проведення такої експертизи та розроблення проектів нормативно-правових актів	Мін'юст	<u>Виконано</u> З метою виявлення в проектах нормативно-правових актів норм, що можуть сприяти або полегшувати вчинення корупційних правопорушень, та розроблення рекомендацій щодо їх усунення наказом Міністерства юстиції від 23 червня 2010 року № 1380/5 затверджено Методологію проведення антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів. У 2011 році в рамках Українсько-Канадського проекту «Боротьба з корупцією в Україні», який реалізується Міністерством юстиції Канади разом з Міністерством юстиції України за участю Харківського інституту прикладних гуманітарних досліджень, з метою виявлення та усунення системних недоліків під час проведення такої експертизи та розроблення проектів нормативно-правових актів було проведено аналіз практики проведення антикорупційної експертизи та підготовлено пропозиції щодо удосконалення Методології проведення антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів.
	3) забезпечення доступу громадськості для ознайомлення до проектів нормативно-правових актів	центральні та місцеві органи виконавчої влади, Державна судова адміністрація (за згодою)	<u>Виконується на постійній основі</u> Державними органами та органами місцевого самоврядування забезпечується оприлюднення розроблених ними проектів нормативно-правових актів та рішень на офіційних веб-сайтах. Згідно із Законом України «Про доступ до публічної інформації» таке оприлюднення здійснюється не пізніше як за 20 робочих днів до дати їх

інформації для громадськості			розгляду з метою прийняття. З цією метою на офіційних сайтах у більшості державних органів та органів місцевого самоврядування запроваджено функціонування спеціальних розділів, де громадяни можуть ознайомитися з відповідними проектами, та розміщена контактна інформація для надання пропозицій.
	4) удосконалення механізму організації проведення громадської антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів	Мін'юст	<u>У стадії виконання</u> Стаття 15 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» дає право фізичним особам, об'єднанням громадян, юридичним особам за власною ініціативою проводити громадську антикорупційну експертизу проектів нормативно-правових актів. Закон визначає, що проведення громадської антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів та оприлюднення її результатів здійснюються за рахунок відповідних фізичних осіб, об'єднань громадян, юридичних осіб або інших джерел, не заборонених законодавством. Типовим положенням про громадську раду при міністерстві, іншому центральному органі виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласній, Київській та Севастопольській міській, районній, районній у м. Києві та Севастополі державній адміністрації, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2010 р. N 996, одним із завдань таких громадських рад визначено проведення громадської антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів. Регламентом Кабінету Міністрів України в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 9 листопада 2011р. №1156 передбачено, що у разі проведення громадської антикорупційної експертизи розробник надає громадянам або об'єднанням громадян за їх зверненням проект акта з необхідними матеріалами, повідомляє про строки завершення його підготовки. Пропозиції, що надійшли в результаті проведення громадської

			антикорупційної експертизи, головний розробник розглядає під час опрацювання проекту та обов'язково додає до пояснювальної записки. В рамках проведення семінарів з питань налагодження взаємодії громадських рад з при районних державних адміністраціях, організованих Секретаріатом Кабінету Міністрів України спільно з Програмою сприяння Парламенту II у партнерстві з Національною академією державного управління при Президентів України, представниками Міністерства юстиції проведено окремі лекції стосовно Методології проведення антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів, затвердженої наказом Міністерства юстиції від 23 червня 2010 року № 1380/5. Такі семінари відбулися у 2011 році в Одесі, Львові, Харкові, Дніпропетровську та Києві. З метою поширення серед представників громадських організацій та громадських рад Міністерством юстиції у березня 2011 року проведено навчально-практичний семінар «Антикорупційна експертиза законодавства, як превентивний інструмент протидії корупції. Роль громадських організацій у процесі оцінки корупційних ризиків», участь у якому взяли громадські організації, які опікуються сферою запобігання і протидії корупції.
VIII. Формування громадської підтримки дій влади у запобіганні і протидії корупції			
1. Сприяння діяльності засобів масової інформації стосовно широкого висвітлення заходів щодо протидії корупції, що вживаються державними	1) висвітлення у засобах масової інформації антикорупційних заходів, що вживаються органами виконавчої влади, іншими органами державної влади з метою формування негативного ставлення громадян до проявів	Держкомтелерадіо, центральні та місцеві органи виконавчої влади	<u>Виконується на постійній основі</u> Комунальні друковані засоби масової інформації протягом 2011 року систематично висвітлювали антикорупційні заходи, що вживаються органами виконавчої влади, іншими органами державної влади з метою формування негативного ставлення громадян до проявів корупції і залучення громадськості до участі в антикорупційній діяльності. Так, в комунальних газетах Херсонської області під рубриками «КРВ інформує», «Протидія корупції», «Людина і закон», «Законодавство»,

органами та органами місцевого самоврядування	координації і залучення громадськості до участі в антикорупційній діяльності		«Держава» надруковано роз'яснення чинного законодавства та поінформовано про заходи щодо запобігання корупції, а саме: «Викорінення корупції» («Приазовська правда»), «Запобігання і протидія корупції» («Сільські новини»), «Протидія корупції» («Таврійські вісті»), «Про нормативно-правові акти та закони щодо протидії корупції в Україні», «Проти корупції» («Вестник Приазовья»), «Протидія корупції – пріоритет у роботі органів прокуратури», «Корупція – гальмо державних реформ» («Червоний промінь»), «На протидію корупції», «Тільки разом протидіяти корупції» («Високе поле»), «Про заходи з протидії корупції» («Радянська Таврія»), «Протидіяти корупції» («Трудова слава»), «На контролі – бюджетна сфера» («Рідний край»), «Вивчали антикорупційне законодавство», «Закон розширює коло відповідальних» («Голопристанський вісник»), «До числа корупціонерів може «записати» й подарунок» («Слава праці») тощо. Аналіз матеріалів друкованих засобів масової інформації Закарпатської області свідчить про широке висвітлення зазначеної тематики. Зокрема, в повідомленнях та статтях «Наших службовців навчили запобігати та протидіяти корупції», «Ще один викладач вузу «погорів» на хабарі», «На Тячівщині «погорів» на хабарі суддя районного суду», «Погоріла на хабарі» («Новини Закарпаття»); «Суддя Тячівщини попався на хабарі» («Закарпатська правда»); «Суспільство проти корупції», «Працівник облвійськомату попався на хабарі», «Міліція задокументувала вже 32 факти отримання хабарів, середня сума «гонорарів» липкоруких чиновників становить 14 тисяч гривень» («Відомості міліції»). Друковані засоби масової інформації Дніпропетровської області широко інформують громадськість про розроблені законопроекти щодо боротьби з корупцією та шляхи запобігання її виникненню. На сторінках газет Дніпропетровщини регулярно з'являється інформація з вищезазначених
	2) трансляція соціальної реклами з питань запобігання і протидії корупції з метою формування негативного ставлення громадян до проявів корупції	Держкомтелерадіо, Мін'юст	

			питань. Видання області на своїх сторінках висвітлюють питання щодо подолання корупції в Україні, які сприяють формуванню негативного ставлення громадян до корупційних проявів та залучають громадськість до участі в антикорупційній діяльності: «Ефективність протидії корупції» («Нові рубежі»); «Треба боротися із причинами корупції» («Вісті Придніпров'я»); «Протидія корупції» («Приорільська правда»); «Війна проти корупції» (Наше місто»); «Закон один для всіх. В.Янукович поручил створити особливий орган по боротьбі з корупцією» («Західний Донбас»); «Дівчина на мільйон гривень» («Вісті Придніпров'я»). Щорічний моніторинг засвідчив, що комунальні газети Волинської області постійно висвітлюють питання протидії корупції. Зокрема, варто відзначити такі матеріали: «Скажемо «Ні» корупції» («Діалог»), «Зловживання завдало збитків бюджету» («Віче»); «Водій звинувачує державтоінспектора у хабарництві» («Полісся»); «Стан злочинності і результати діяльності прокуратури у 2011 році» («Ратнівщина»); «Державні кошти ніхто розбазарювати не буде» («Сільські новини»). З метою формування у суспільстві нетерпимого, негативного ставлення до корупції як суспільно-небезпечного явища, означена тематика висвітлювалась у таких матеріалах: «Гроші на дурняк» («Волинь-нова»); «Міліціонерів зловили на гарячому?» («Віче»); «Корупція загрожує національній безпеці України» («Шацький край»); «Корупція: запобігти і протидіяти» («Народне слово»); «Не потягнули гроші з бюджету» («Волинь-нова»); «Закон України «Про засади запобігання та протидії корупції. Суб'єкти відповідальності за корупційні правопорушення» («Сільські новини»). Також на сторінках газет висвітлювалась тематика хабарництва, що дозволяє формувати у населення думки про неминучість покарання за
--	--	--	--

			вчинення злочинів. Зокрема, варто виокремити такі публікації: «Директора спецкомбінату підозрюють у хабарництві», «Корупція в Україні», «Хабар оцінено у 5 років неволі», «Як сільський голова землю роздавав» («Волинь-нова»); «Порушено кримінальну справу за вимагання хабара» («Нова доба»); «Один із шефів УБОЗу «кришував» контрабанду» («Луцький замок»). Аналіз преси Харківської області за відповідний період свідчить про те, що друковані засоби масової інформації достатньо активно подавали матеріали антикорупційної тематики. Крім цього, в тематичних планах державних телерадіокомпаній впроваджуються додаткові інформаційно-просвітницькі програми, спрямовані на формування негативного ставлення суспільства до будь-яких проявів корупції в Україні. Зокрема, Національна телекомпанія України в інформаційних випусках «Підсумки дня», «Підсумки тижня» розмістила сюжети із зазначеної тематики. Матеріали відповідної тематики вміщуються в інформаційних програмах Національного радіо. Зокрема, в радіопередачах прозвучали матеріали: - про заходи щодо боротьби з корупцією, які проводяться в рамках схваленої Президентом України Національно антикорупційної стратегії на 2011- 2015 роки; - про запровадження електронної системи комунікації бізнесу з владою, яка включає «корупційні співбесіди» з підприємцями; - про діяльність голови Київської міської державної адміністрації О.Попова щодо боротьби з корупцією; - про боротьбу міської влади Вінниці з корупцією у сфері
--	--	--	---

		перевізників. Означена тема також висвітлювалася в програмах «Відкрита студія», «Порядок денний», «Житейські будні», «Резонанс» за участю начальника відділу боротьби з хабарництвом Департаменту боротьби з економічною злочинністю, заступника начальника Управління по боротьбі з організованою злочинністю. Темі запобігання і протидії корупції систематично приділяють увагу і журналісти ДТРК «Всесвітня служба «Українське телебачення і радіомовлення» (УТР). У 2011 році в ефірі УТР демонструвалися наступні програми, зміст яких стосувався тематики протидії корупції: Щоденні програми «Пульс», «Пульс. Дайджест» та щотижнева підсумкова програма «Пульс – Тиждень». Всього, із повторами понад 200 сюжетів українською, англійською та російською мовами. Циклові щотижневі програми «Економічний вісник», «Уряд: стратегія дій. Пряме включення» та «Актуально». Всього – 14 програм, із повторами 25 показів. Веб-сторінка та ftp-сервер оприлюднили та надавали для використання зацікавлених телерадіоорганізацій понад 100 інформаційних матеріалів. У січні 2011 року демонструвався ролик з питань протидії корупції, всього – 122 покази. Сюжети щодо запобігання і протидії корупції виходили в ефірі ДТРК «Крим» в інформаційно-аналітичних програмах: «12 хвилин новин», «Рідна хата», «Званий гість», «Актуаль мевзуда субет», «Обговорюємо Реформи». Також висвітлювалися сюжети про роботу Ради міністрів АР Крим із зазначеної тематики. «Боротьба з корупцією з метою покращення державного управління», «Розробка плану дій з реалізації Державної програми щодо запобігання і протидії корупції на 2011-2015 роки». Учасник програми – перший заступник голови Ради міністрів АР Крим П.Бурлаков, керівники профільних міністерств. Журналісти Чернівецької ОДТРК постійно розміщують інформацію
--	--	---

			спрямовану на формування негативного ставлення до проявів корупції в окремих рубриках новин «Україна.Світ», «На актуальну тему», «Погляд». Крім того, в ефірі державних телерадіокомпаній демонструвався соціальний ролик зазначеної тематики. Питання антикорупційної політики Президента України систематично відображаються в програмах «Тема дня», «Стосовно усіх», «Знак довіри», «Будуємо державу» Одеської ОДТРК. Для роз'яснення нового антикорупційного законодавства до участі в програмах залучаються фахівці обласного і міського управлінь юстиції. У блоці «Шанс» подається соціальна реклама з питань запобігання і протидії корупції. Запроваджено нову щотижневу передачу «Виклик часу», в якій висвітлюється проблематика боротьби з корупцією та хабарництвом. Також в інформаційних передачах «Чорноморський маяк», «Хвиля новин», «Від Дунаю до Бугу» запроваджено постійно діючу рубрику «Протидія корупції», у якій відображаються оперативні дії регіональних управлінь СБУ, МВС, обласної прокуратури по викриттю корупційних діянь передусім в органах державної влади, місцевого самоврядування. Підготовлено цикл сюжетів про повернення у власність держави відчужених земель і майна у курортній та рекреаційній зонах Одеси. Означена тема висвітлюється і Херсонською ОДТРК, зокрема, в програмах «Тема для обговорення», «Чергова частина», «Тиждень», в яких розповідалося про антикорупційні заходи в медичній і освітній галузях. Учасники: працівники силових структур, медики, освітяни. Циклові програми про заходи боротьби з корупцією в різних сферах життєдіяльності області розповідали про конкретні справи по викриттю корупціонерів, участь громадськості в антикорупційній діяльності. Учасники: представники міліції, КРУ, податкової інспекції.
--	--	--	---

IX. Удосконалення системи спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції			
1. Проведення аналізу діяльності спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції та вжиття за його результатами заходів щодо підвищення ефективності їх роботи	2) проведення аналізу ефективності діяльності спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції на підставі практичних результатів їх роботи та оцінки громадськості	Мін'юст*, МВС, ДПС, Військова служба справами у Збройних Силах, Національна академія правових наук, СБУ (за згодою), Генеральна прокуратура України (за згодою)	<u>У стадії виконання</u> Міністерством юстиції було проаналізовано пропозиції Міністерства внутрішніх справ, Міністерства оборони, Державної податкової служби, Служби безпеки України та Генеральної прокуратури України щодо вдосконалення діяльності спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції. Детальний аналіз зазначених пропозицій у січні 2012 року направлено до Адміністрації Президента України (лист від 20.01.2012 №443-0-4-12/11) та Кабінету Міністрів України (лист від 30.01.2012 №443-0-4-12/11).
	3) удосконалення механізму координації між правоохоронними органами, що проводять розслідування корупційних правопорушень	МВС, ДПС, Військова служба справами у Збройних Силах, Генеральна прокуратура України (за згодою)	<u>Виконано</u> У 2011 році було вжито низку заходів щодо вдосконалення механізму координації між правоохоронними органами, що провадять розслідування корупційних правопорушень. На виконання п. 5 постанови координаційної наради керівників правоохоронних органів «Про першочергові заходи з реалізації нового антикорупційного законодавства», яка відбулася 20 червня 2011 в Генеральній прокуратурі України, опрацьовано питання щодо створення єдиної комп'ютерної інформаційної системи правоохоронних органів з питань боротьби із злочинністю. Обмін інформацією з питань боротьби зі злочинністю, у тому числі корупційними злочинами, здійснюється в рамках Єдиної комп'ютерної інформаційної системи правоохоронних органів з питань боротьби зі злочинністю, утвореної на виконання Указу Президента України від 31

			січня 2006 року № 80, та відповідно до Інструкції про взаємодію правоохоронних органів у сфері боротьби з організованою злочинністю, затвердженої наказом МВС та СБУ від 10.06.2011 № 317/235, зареєстрованих в Мін'юсті 07.07.2011 № 822/19560. Крім того, з метою покращення взаємодії спеціальних суб'єктів у сфері протидії корупції наказом Генпрокуратури, МВС, СБУ, Державної податкової служби, Міноборони і Державної судової адміністрації від 05.08.2011 № 83/519/311/453/483/122 затверджено Інструкцію про порядок обліку кримінальних та адміністративних корупційних правопорушень, Звіт про стан протидії корупції (форма № 1-КОР.
3. Запровадження спеціалізації прокурорів та слідчих у справах про злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг	1) запровадження спеціалізації слідчих та прокурорів щодо розслідування справ про злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг	МВС, ДПС, Військова служба справами у Збройних Силах, СБУ (за згодою), Генеральна прокуратура України (за згодою)	<u>Виконано</u> Статтею 5 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» визначено, що заходи щодо виявлення, припинення та розслідування корупційних правопорушень в межах компетенції здійснюють спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції. До таких органів Закон відносить органи прокуратури, спеціальні підрозділи по боротьбі з організованою злочинністю Міністерства внутрішніх справ України, податкової міліції, по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю Служби безпеки України, Військової служби правопорядку у Збройних Силах України. В органах прокуратури, як головного координатора діяльності правоохоронних органів з питань протидії корупції, забезпечується спеціалізація слідчих та прокурорів щодо розслідування кримінальних справ про злочини з ознаками корупції. Зокрема у центральному апараті Генеральної прокуратури України створено Головне управління нагляду за додержанням законів спецпідрозділами та іншими органами, які ведуть боротьбу з організованою злочинністю і корупцією, у складі якого діють відповідні структурні підрозділи. Галузеві підрозділи, до компетенції яких

			віднесено протидію корупції, створено також в усіх прокуратурах регіонів. Розслідуванням найбільш резонансних, актуальних кримінальних справ цієї категорії ведеться також працівниками Головного управління з розслідування особливо важливих справ Генеральної прокуратури.
4. Розвиток співробітництва правоохоронних органів із громадськими організаціями та засобами масової інформації	1) інформування громадськості про результати реагування правоохоронних органів на публікації у засобах масової інформації про факти корупції та використання інформації за результатами журналістських розслідувань	МВС, ДПС, Військова служба справами у Збройних Силах, СБУ (за згодою), Генеральна прокуратура України (за згодою)	<u>Виконується на постійній основі</u> На виконання ст. 19 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» у Міністерстві внутрішніх справ забезпечено своєчасне інформування громадськості про результати реагування правоохоронних органів на публікації в засобах масової інформації про факти корупції та використання інформації за результатами журналістських розслідувань. Така інформація регулярно розміщується на веб-сайтах відповідних органів. Зокрема, з такою інформацією можна ознайомитися на сайтах МВС України (www.mvs.gov.ua), ГУБОЗ МВС України (www.guboz.gov.ua), ДПС (www.sta.gov.ua), СБУ (www.ssu.gov.ua), Генеральної прокуратури (www.gp.gov.ua).
XI. Запобігання проявам корупції у правоохоронних органах			
3. Визначення критеріїв оцінки ефективності роботи правоохоронних органів не за кількісними показниками, а за якісними з урахуванням отриманих результатів	2) збільшення кількості інформаційних джерел, що використовуються для оцінки ефективності діяльності правоохоронних органів із залученням громадських (неурядових) організацій	МВС, ДПС, Військова служба правопорядку у Збройних Силах, Мін'юст, СБУ (за згодою), Генеральна прокуратура України (за згодою)	<u>У стадії виконання</u> Міністерством внутрішніх справ спільно з Державною податковою службою, Військовою службою правопорядку у Збройних Силах, Мін'юстом, Службою безпеки України, Генпрокуратурою розпочато виконання заходів, спрямованих на збільшення кількості інформаційних джерел, що використовуються для оцінки ефективності діяльності правоохоронних органів із залученням громадських (неурядових) організацій. З метою визначення критеріїв оцінки ефективності роботи правоохоронних органів не за кількісними показниками, а за якісними Службою безпеки України проведено аналіз власних напрацювань та досліджень здобутого у цьому напрямку досвіду провідних держав світу, за результатами якого
	3) розроблення удосконаленої	МВС,	

	системи показників, які повинні кореспондуватися із системою критеріїв оцінки ефективності роботи правоохоронних органів із залученням громадських (неурядових) організацій	ДПС, Військова служба правопорядку у Збройних Силах, Мін'юст, Генеральна прокуратура України(за згодою), СБУ (за згодою)	запропоновано застосовувати складну багаторівневу систему шляхом визначення рівня реалізації як кожного окремого завдання, що ставиться перед відповідним органом, так і ефективності діяльності правоохоронного органу в цілому. Обов'язковим або так званим «жорстким» показником ефективності діяльності будь-якого правоохоронного органу має залишатися діяльність з профілактики вчинення злочинів, їх виявлення та розкриття. У зв'язку з цим, в 2011 році Службою безпеки України вжито низку організаційних заходів, спрямованих на зміщення акценту правозастосовної діяльності в бік результативності, визначивши за головним критерієм оцінки роботи виявлення злочинів, що завдають державі значні збитки та створюють загрозу національній безпеці України, а основним пріоритетом - викриття посадовців, які з використанням службових повноважень прикривають та сприяють протиправній діяльності криміналітету. Універсальним стандартизованим інструментарієм для проведення систематичного моніторингу ефективності антикорупційної діяльності правоохоронних органів може стати запровадження Національної системи оцінювання рівня корупції, до функціонування якої необхідно залучати аналітичні агентства, соціологічні служби, рейтингові агентства, наукові установи, представників засобів масової інформації, громадських організацій тощо.
XII. Удосконалення інституту відповідальності за корупційні правопорушення			
2. Удосконалення інституту конфіскації	1) забезпечення супроводження розгляду у Верховній Раді України проекту Закону України «Про внесення змін до Кримінального та	Мін'юст	<u>У стадії виконання</u> Проект Закону «Про внесення змін до Кримінального та Кримінально-процесуального кодексів України щодо вдосконалення процедури здійснення конфіскації» (реєстраційний № 9208 від 22 вересня 2011 року) Верховною Радою України підготовлено до другого читання. 23 лютого

	Кримінально-процесуального кодексів України (щодо вдосконалення процедур здійснення конфіскації)»		2012 року Верховна Рада України повернула цей проект до Комітету з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності для доопрацювання та внесення на повторне друге читання. Запропоновані проектом зміни до Кримінального та Кримінально-процесуального кодексів сприятимуть удосконаленню процедури конфіскації майна, яке використовувалося з метою вчинення злочину або під час вчинення злочину, а також майна, отриманого внаслідок вчинення злочину. Зокрема пропонується доповнити Кримінальний кодекс розділом XIV-I «Спеціальна конфіскація», яким визначатиметься поняття спеціальної конфіскації та її предмет.
➤ XIII. Зниження рівня корупції у приватному секторі			
1. Формування антикорупційної правосвідомості громадян шляхом запровадження соціально-просвітницьких програм, створення системи антикорупційної освіти в загальноосвітніх, професійно-технічних та вищих навчальних закладах незалежно від	1) організація поширення знань про антикорупційне законодавство серед представників громадськості із залученням громадських (неурядових) організацій	Мін'юст*, центральні та місцеві органи виконавчої влади за участю органів місцевого самоврядування	<u>Виконується на постійній основі</u> ➤ У вересні 2011 року Секретаріат Кабінету Міністрів України спільно з Програмою сприяння Парламенту II у партнерстві з Національною академією державного управління при Президентові України (НАДУ) започаткували проведення низки семінарів з питань налагодження взаємодії громадських рад з при районних державних адміністраціях. Перший із запланованих заходів відбувся в Одеському регіональному інституті державного управління НАДУ. У семінарі взяли участь близько 100 голів громадських рад при райдержадміністраціях Автономної Республіки Крим, Одеської, Миколаївської, Херсонської, Вінницької областей та Севастопольської міської адміністрації, а також представники місцевих органів виконавчої влади, які відповідають за взаємодію з громадськістю. Під час семінару були розглянуті питання процесу формування державної політики, механізмів участі у ньому представників

форми власності			громадськості. Учасників ознайомили зі змінами в антикорупційному законодавстві, методами проведення антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів, а також -- з основами законотворчого та нормотворчого процесів, методикою вирішення проблем у нормотворчій діяльності та важливими аспектами Закону України «Про доступ до публічної інформації». Такі ж семінари для представників громадських рад при районних державних адміністраціях решти областей України відбулися у Львові, Харкові, Дніпропетровську та Києві. ► В рамках спільного Українсько-Канадського проекту «Боротьба з корупцією в Україні» в період з 3 по 25 листопада 2011 року Міністерством юстиції України спільно з Міністерством юстиції Канади, було організовано та проведено інформаційні сесії «Корупція в Україні: сприйняття та реалії». Зазначені сесії відбулися в одинадцяти містах України (Донецьк, Луганськ, Запоріжжя, Дніпропетровськ, Севастополь, Сімферополь, Львів, Чернівці, Івано-Франківськ, Чернігів та Київ) за участю представників громадськості. В ході цих заходів фахівцями Інституту прикладних гуманітарних досліджень надавалися пояснення щодо важливих для громадянського суспільства ключових даних, отриманих в результаті проведених в рамках зазначеного проекту досліджень щодо причин виникнення корупції та рівня її поширення. Разом з тим, представники Міністерства юстиції та територіальних управлінь юстиції під час проведення сесій поінформували представників громадськості про заходи, що вживаються Президентом України, Урядом та Міністерством юстиції України з метою зниження рівня корупції в
-----------------	--	--	--

		Україні. За результатами проведення інформаційних сесій Інститутом прикладних гуманітарних досліджень на замовлення Міністерства юстиції України готується остаточний звіт щодо узагальнення досліджень, проведених в рамках проекту та резюме висловлених під час інформаційних сесій поглядів. Надані інформаційні матеріали будуть використані Міністерством юстиції України для подальшого впровадження антикорупційних ініціатив. Загалом органами юстиції У 2011 році проведено 4987 заходів навчального характеру (заняття, лекції, семінари, круглі столи), здійснено 543 виступи на радіо та телебаченні, розміщено 410 публікацій у друкованих засобах масової інформації. ➤ Окрім того, Нацдержслужбою у 2011 році проведено 4987 заходів навчального характеру (заняття, лекції, семінари, круглі столи), здійснено 543 виступи на радіо та телебаченні, розміщено 410 публікацій у друкованих засобах масової інформації.
4) запровадження у загальноосвітніх, професійно-технічних та вищих навчальних закладах освітніх програм, тематичних занять з питань протидії корупції	МОНмолодьспорт	<u>У стадії виконання</u> Державна програма запобігання і протидії корупції на 2011-2015 роки, затверджена Кабінетом Міністрів України 28 листопада 2011 року. Зважаючи на обмежені часові рамки, вказаний захід не міг бути виконаний у повному обсязі. З огляду на це, його реалізація буде продовжена у 2012 році. Водночас, у 2011 році Національною академією внутрішніх справ розроблено навчальний курс з вивчення вимог норм антикорупційного законодавства та практики їх дотримання, а також постатейний науково-практичний коментар до Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції», адаптований до застосування в практичній діяльності органів і

			підрозділів внутрішніх справ (рекомендований до друку рішенням Вченої ради від 27.12.2011 протокол № 23). Також минулого року за участю фахівців права та представників судової гілки влади у системі службової підготовки працівників органів і підрозділів внутрішніх справ організовано проведення навчально-методичних семінарів і занять щодо порядку застосування нових антикорупційних законів, організації взаємодії слідчих та оперативних підрозділів, контролюючих органів при виявленні корупційних правопорушень.
	5) проведення із залученням громадських (неурядових) організацій науково-методичних і науково-практичних конференцій, семінарів, засідань за круглим столом, прес-конференцій, зустрічей із представниками органів державної влади та засобів масової інформації з метою формування негативного ставлення молоді до корупції	Мін'юст*, центральні органи виконавчої влади, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації	<u>Виконується на постійній основі</u> В рамках міжнародного співробітництва за підтримки Місії Європейського Союзу з надання прикордонної допомоги Україні та Молдові (EUBAM) Державною прикордонною службою України спільно з Центром по боротьбі з економічними злочинами і корупцією Республіки Молдова у 2011 році організовано та проведено 4 школи «Молодь проти корупції» (м. Одеса, Україна (лютий); м. Ялта, Україна (травень); м. Вадул луй Воде, Республіка Молдова (серпень); м. Кишенів Республіка Молдова (грудень). У чотирьох школах навчалося 104 студенти з України та Молдови. 7 грудня у Комітеті з питань боротьби з організованою злочинністю та корупцією Верховної Ради України відбувся «круглий стіл» на тему: «Здійснення Конвенції Організації Об'єднаних націй проти корупції» з нагоди Міжнародного дня боротьби з корупцією. Під час круглого столу за участю представників організацій громадянського суспільства обговорювався стан та перспективи дотримання та виконання Україною Конвенції ООН проти корупції. В рамках відзначення Міжнародного дня боротьби з корупцією 9 грудня 2011 року Міністерством екології та природних ресурсів України проведено відео конференцію на тему «Довкілля і корупція: основні тенденції та шляхи

			зменшення», в якій брали участь керівники державних управлінь охорони навколишнього природного середовища та державних екологічних інспекцій з усіх областей України. З метою підвищення рівня знань різних верств населення з питань розвитку інститутів громадянського суспільства та їх ролі у формуванні негативного ставлення до проявів корупції, протидії чинникам, що її зумовлюють, про особисту участь громадян у запобіганні та викритті фактів корупційних діянь Національною академією внутрішніх справ розроблюється тематика цільових науково-практичних конференцій, семінарів та «круглих столів» щодо вирішення проблемних питань протидії корупції в органах і підрозділах внутрішніх справ. Планується проведення прес-конференцій, зустрічей із представниками органів державної влади та засобів масової інформації.
	6) забезпечення залучення інститутів громадянського суспільства до підготовки проектів нормативно-правових актів у сфері запобігання і протидії корупції	Мін'юст*, інші центральні органи виконавчої влади	З метою забезпечення залучення інститутів громадянського суспільства до підготовки проектів нормативно-правових актів у сфері запобігання і протидії корупції, відповідно до параграфа 42 Регламенту Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 липня 2007 року № 950 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 9 листопада 2011 року № 1156), проекти нормативно-правових актів, що мають важливе суспільне значення і стосуються прав та обов'язків громадян, а також проектів, які передбачають надання пільг, переваг окремим суб'єктам господарювання, делегування функцій, повноважень органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування, зокрема, організаціям недержавної форми власності, які розроблюються центральними органами виконавчої влади виносяться на громадське обговорення шляхом їх розміщення на офіційних веб-сайтах.
XIV. Зниження рівня корупції у сферах підвищеного корупційного ризику, зокрема правоохоронній, медичній, земельній, освітній, податковій, митній сферах, у сферах державних закупівель та державної служби			

3. Підвищення професійного рівня та проведення більш жорсткого професійного добору кадрів	2) удосконалення процедур прийому (вступу) до навчальних закладів	МОНмолодьспорт	<u>Виконано</u> Наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 12 жовтня 2011 року, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 20 жовтня 2011 року за № 1221/19959, 1222/19960, затверджено Умови прийому до вищих навчальних закладів України в 2012 році. Цій події передувало широке обговорення проекту Умов, що тривало більше місяця. За цей час до Міністерства надійшло близько 2000 пропозиції від понад 120 вищих навчальних закладів I—II рівнів акредитації, 140 - від керівників вищих навчальних закладів III—IV рівнів акредитації, 20 - від регіональних управлінь освіти і науки, Українського центру оцінювання якості освіти, - міністерств та відомств, що мають у своєму підпорядкуванні вищі навчальні заклади, громадських організацій, майбутніх абітурієнтів та їх батьків. За результатами громадського обговорення, а також враховуючи перебіг вступної кампанії 2011 року, внесено такі зміни в Умови прийому до вищих навчальних закладів України в 2012 році: - змінено строки проведення вступної кампанії; - зарахування вступників на основі базової та повної загальної середньої освіти на денну форму навчання буде проведено за державним замовленням не пізніше 11 серпня, за кошти фізичних та юридичних осіб - після зарахування на місця державного замовлення відповідного напрямку (спеціальності), але не пізніше 25 серпня; - до переліку конкурсних предметів, з яких можна буде проходити зовнішнє оцінювання, введено «всесвітню історію». Цей сертифікат можна буде подавати при вступі на напрями галузі знань «Міжнародні відносини» та напрями «Політологія», «Історія». Змінено конкурсні предмети за напрямками «Геологія» та «Готельно-ресторанна справа»; - у нових Умовах прийому зазначається, що вступник може подати
---	---	----------------	--

			в електронній формі заяву про допуск до участі у конкурсному відборі відповідно до Порядку подання та розгляду заяв в електронній формі на участь у конкурсному відборі до вищих навчальних закладів. У 2012 році цей порядок підготовлено окремим документом, що затверджено тим же наказом, що й Умови прийому та зареєстровано у Міністерстві юстиції; - надано вступникам право подавати сертифікат Українського центру оцінювання якості освіти, виданий у 2012 році, або сертифікати чи їх дублікати за 2008, або 2009, або 2010, або 2011 рік; - визначено, що кожне рішення приймальної комісії про рекомендування до зарахування повинно оприлюднюватися в день його прийняття не пізніше 12 години та інші нововведення, що будуть мінімізувати корупційні ризики.
XV. Активізація міжнародного співробітництва у сфері запобігання і протидії корупції			
1. Приведення антикорупційної політики України у відповідність із міжнародними стандартами у сфері запобігання і протидії корупції	1) здійснення заходів щодо співпраці України з Групою держав Ради Європи проти корупції (GRECO)	Мін'юст, МЗС	<u>Виконується на постійній основі</u> З набуттям для України чинності Цивільної конвенції про боротьбу з корупцією (1 січня 2006 року) Україна стала сороковим членом Групи держав проти корупції (GRECO). Розпорядженням Президента України від 12 серпня 2010 року №1035 утворено делегацію України для роботи в GRECO. Протягом 2011 року представники України брали участь в пленарних засіданнях GRECO – 50-е пленарне засідання (березень, 2011); 51-е пленарне засідання (травень, 2011), 52-е пленарне засідання (жовтень, 2011); 53-е пленарне засідання (грудень, 2011). У ході 51-ого та 52-ого пленарних засідань GRECO заслуховувалися звіт про виконання Україною рекомендацій, наданих нашої державі за результатами першого та другого раундів оцінки, та оцінили звіт за

			результатами третього раунду оцінювання України. У зв'язку з цим членами делегації України було проведено низку зустрічей з експертами, відповідальними за підготовку зазначених звітів, під час яких було надано додаткову інформацію та пояснення з питань, що цікавлять експертів GRECO. Зазначений звіт розміщений на сайті Міністерства юстиції України (http://www.minjust.gov.ua).
	2) здійснення заходів щодо виконання Україною своїх зобов'язань у зв'язку з ратифікацією Конвенції ООН проти корупції, Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією та Цивільної конвенції про боротьбу з корупцією	Мін'юст, МЗС	<u>Виконується на постійній основі</u> Україна бере активну участь в роботі Конференції Держав-учасниць Конвенції, а також у механізмах, пов'язаних з оглядом стану реалізації Конвенції. Так, під час Першої сесії Групи з огляду стану реалізації Конвенції, проведеної у місті Відні 28 червня – 2 липня 2010 року, відбулося жеребкування щодо участі Держав-учасниць у першому циклі огляду. За результатами жеребкування Україна підлягала огляду в ході першого року циклу. Державами, відповідальними за проведення огляду стану реалізації Конвенції Україною, визначено Словенію та Польщу. Процес огляду стосовно України розпочався наприкінці 2010 року. Відповідно до доручення Прем'єр-міністра України Азарова М.Я. від 25 лютого 2011 року № 8333/2/1-11 забезпечення організації огляду стану імплементації Конвенції Україною покладено на Міністерство юстиції України. В рамках огляду українською стороною забезпечено надання відповідей на запитальник із самооцінки щодо стану реалізації Конвенції, а також проведено низку робочих зустрічей з експертами, які здійснювали огляд. Також відбувся попередній розгляд українською стороною проекту звіту за результатами огляду. У лютому 2012 року відбувся візит експертів Управління з наркотиків і злочинності ООН, Сербії та Польщі до України. Під час візиту відбулось обговорення попередніх висновків експертів. На

			сьогодні тривають процедури щодо узгодження остаточного проекту зазначеного звіту. Поряд з цим започатковано роботу щодо підготовки Держав-учасниць Конвенції ООН до другого циклу Механізму огляду Конвенції (глави II та V Конвенції), який розпочнеться у 2015 році. У зв'язку з цим Міністерством юстиції України були надані відповідні пропозиції до включення до багаторічного плану дій на 2011-2015 роки Міжурядової робочої групи відкритого складу з повернення активів на підставі Конвенції, зокрема щодо інформації про ініціативи, які реалізуються на національному рівні у сфері попередження корупції, та щодо потреби у технічній допомозі (лист Мініюсту до МЗС від 07.10.2011 №15595-0-26-11/12.3). Крім того, українські експерти здійснювали у 2011 році оцінку відповідності законодавства Російської Федерації вимогам Конвенції ООН проти корупції, за результатами такої роботи підготовлено проект висновків, які надіслано для розгляду представникам російської сторони. Українських експерти також долучено до процесу оцінювання стану імплементації Конвенції ООН проти корупції Чилі та Сербією.
	3) проведення аналізу стану виконання рекомендацій Групи держав Ради Європи проти корупції (GRECO) та підготовка відповідних пропозицій щодо корегування антикорупційної політики	Мін'юст, МЗС	<u>Виконано</u> Аналіз стану виконання рекомендацій GRECO здійснюється в рамках підготовки звіту про виконання Україною цих рекомендацій. Так під час 51-ого пленарного засідання GRECO (травень 2011 року) заслуховувався звіт України про виконання рекомендацій, наданих нашій державі за результатами першого та другого раундів оцінки. Зазначений звіт розміщений сайті Міністерства юстиції України (http://www.minjust.gov.ua). Звіт про виконання рекомендацій наданих Україні за результатами Третього раунду оцінювання має бути поданий до GRECO до 30 квітня

			2013 року. Отже, аналіз виконання рекомендацій GRECO за результатами Третього раунду буде здійснений до зазначеної дати. Під час підготовки Національної антикорупційної стратегії на 2011-2015 роки (затверджена Указом Президента України від 5 жовтня 2011 року №1001) та розробки Державної програми щодо запобігання і протидії корупції на 2011-2015 роки (затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 28 листопада 2011 року №1240) до уваги бралися рекомендації GRECO надані за результатами трьох раундів оцінювання рекомендації, зокрема вказаним нормативно-правовим актом передбачено заходи спрямовані на реалізацію зазначених рекомендацій.
3. Поглиблення співпраці з партнерськими спеціальними службами та правоохоронними органами у сфері боротьби з корупцією	2) здійснення міжнародного співробітництва з Європолем, Євроюстом щодо розслідування та притягнення до кримінальної відповідальності осіб, які вчинили корупційні правопорушення	Мін'юст, МЗС	<u>Євроюст</u> На сьогодні Україною виконані всі необхідні умови для продовження переговорного процесу між Євроюстом та Україною щодо укладення Угоди про співробітництво, зокрема прийнято необхідне законодавство у сфері захисту персональних даних. Навесні 2011 року Євроюстом до розгляду української сторони було запропоновано оновлений типовий текст проекту Угоди про співробітництво. Наприкінці серпня 2011 року Міністерство юстиції звернулося до керівництва Європейської організації з питань юстиції (далі – Євроюст) з пропозицією продовжити переговорний процес щодо укладання Угоди про співробітництво між Україною та Євроюстом. Також було надіслано лист від 30 серпня 2011 року №12.4-41/166 Посольству України в Королівстві Нідерланди, яким була надана згода на візит експертів Євроюсту до України 17-18 листопада 2011 року з метою ознайомлення з національною системою захисту персональних даних.

			Під час зазначеного візиту експерти Євроюсту ознайомились з національною системою захисту персональних даних, а саме було проведено зустрічі та консультації в Державній службі України з питань захисту персональних даних, Державному підприємстві «Інформаційний центр» Міністерства юстиції України та Генеральній прокуратурі України. Також в рамках зазначеного візиту в Міністерстві юстиції було проведено круглий стіл, під час якого експертами Євроюсту було зроблено низку презентацій, пов'язаних з діяльністю Євроюсту. В рамках вищевказаного візиту експертами Євроюсту було відзначено, що ратифікація Україною Конвенції Ради Європи про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних та Додаткового протоколу до неї створили необхідні умови для поглиблення співробітництва України з Євроюстом, водночас, прийняте Україною законодавство у сфері захисту персональних даних потребує вдосконалення. 8 грудня 2011 року у м. Гаага (Королівство Нідерланди) Україна та Європейська організація з питань юстиції (Євроюст) парафували проект Угоди про співробітництво. Разом з тим, позиція Євроюсту полягає у тому, що підписання та набрання чинності вказаною Угодою можливе лише після виконання Україною усіх вимог щодо забезпечення захисту персональних даних, зокрема щодо вдосконалення національного законодавства у цій сфері та забезпечення відповідності інституційної системи захисту персональних даних європейським стандартам. <u>Європол</u> 4 грудня 2009 року у ході Саміту Україна-ЄС була підписана Угода між Україною та Європолем про стратегічне співробітництво. 5 жовтня 2010 року Верховна Рада України ратифікувала зазначену Угоду. Під час зустрічі 16 листопада 2010 року Міністра внутрішніх справ України та керівництва
--	--	--	---

			Європолу від Української Сторони була вручена офіційна нота про прийняття Верховною Радою України Закону України «Про ратифікацію Угоди між Україною та Європолем про стратегічне співробітництво» і, таким чином, завершені необхідні внутрішньодержавні процедури з набрання чинності зазначеною Угодою. Крім цього, було висловлено бажання Української Сторони започаткувати переговорний процес щодо укладення Угоди між Україною та Європолем про оперативне співробітництво, адже всі необхідні передумови зі сторони України для цього виконано – прийнято базове законодавство у сфері захисту персональних даних. 26 вересня 2011 року Директор Європолу Р.Вейнрайт офіційно передав Українській Стороні типовий проект Угоди про оперативне співробітництво Європолу з третіми країнами, а також Запитальник з проблематики захисту персональних даних в правоохоронних органах України. Водночас, Європол підтвердив готовність розпочати переговорний процес з метою узгодження згаданої Угоди та відрядити в Україну оціночну місію експертів з питань захисту персональних даних (висновки цієї місії є обов'язковою передумовою для отримання Європолем мандату на укладення Угоди про оперативне співробітництво з Україною). Європол також пропонує провести в рамках візиту оціночної місії перший раунд консультацій щодо узгодження проекту Угоди. На даний час МВС України передано відповіді на Запитальник українською та англійською мовами 13 жовтня 2011 року до МЗС України для подальшої передачі Європолу. 4 листопада 2011 року розпорядженням Президента України № 315/2011-рп затверджено склад делегації України для участі в переговорах з Європейським поліцейським офісом щодо укладення Угоди між Україною та Європейським поліцейським офісом про оперативне співробітництво. Листом від 5 січня 2012 року №196/Чн Міністерство внутрішніх справ
--	--	--	---

			надіслало Міністерству юстиції для опрацювання проект Угоди між Україною та Європейським поліцейським офісом про оперативне співробітництво.
--	--	--	--